

Вих. № 30-3
від 28.02.2023 р.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Національному банку України

Керівництву та Власникам
Фонду розвитку підприємництва

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності Фонду розвитку підприємництва (далі – Фонд), яка складається зі Звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2022 р., Звіту про сукупні прибутки та збитки, Звіту про зміни у власному капіталі, Звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та Приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Фонду на 31 грудня 2022 р., його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (далі – МСА). Нашу відповіальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповіальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Фонду згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («РМСЕБ») Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) (далі – Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітки 2, 32 та 33 до фінансової звітності, в яких описано, як функціонує Фонд в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну. Перебіг війни може суттєво вплинути на операційне середовище в країні та діяльність Фонду, а остаточне врегулювання неможливо передбачити з достатньою вірогідністю. Керівництво проаналізувало здатність Фонду продовжувати подальшу безперервну діяльність станом на дату випуску цієї фінансової звітності та дійшло висновку, що існує лише один суттєвий фактор невизначеності, а саме подальша ескалація військових дій, що може привести до дестабілізації діяльності Фонду та викликати значні сумніви щодо спроможності Фонду продовжувати безперервну діяльність.

Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Резерв під очікувані кредитні збитки

Ми вважаємо, що це питання є значущим для нашого аудиту у зв'язку із суттєвістю портфеля кредитів банкам-партнерам у складі активів Фонду, а також наявністю професійного судження керівництва і оцінок при розрахунку відповідного резерву.

Фонд оцінює на прогнозній основі очікувані кредитні збитки, величина яких залежить від змін обставин та прогнозних економічних умов.

Наші аудиторські процедури включали оцінку методики, яку використовував Фонд для визначення очікуваних кредитних збитків, тестування вхідних даних та математичної точності розрахунків, а також аналіз ключових припущення.

Ми виконали оцінку і протестували (на вибірковій основі) операційну ефективність засобів контролю щодо даних, які використовують для розрахунку очікуваних збитків, а також щодо самого розрахунку очікуваних збитків. Мета наших процедур полягала в тому, щоб установити, що ми можемо покладатися на ці засоби контролю для цілей нашого аудиту.

За окремими кредитами, що потрапили до аудиторської вибірки, ми оцінили припущення Фонду щодо історії збитків, імовірності дефолту, рівня втрат у разі дефолту, ставок дисконтування на предмет адекватності.

Ми перевірили на вибірковій основі те, що визначення вартості забезпечення підтверджується відповідною дійсною оцінкою.

Принципи облікової політики та ключові судження щодо розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки представлені у Примітках 4, 5 до фінансової звітності.

Інформація щодо наданих кредитів та розміру нарахованого резерву очікуваних збитків розкрита у Примітці 8 до фінансової звітності.

Оцінка похідного фінансового інструменту

Ми вважаємо, що це питання є значущим для нашого аудиту у зв'язку із суттєвістю вартості такого фінансового інструмента в активах Фонду та складністю оцінок.

Фонд класифікує договір на відшкодування збитків від курсової різниці як похідний інструмент, виплати за яким будуть отримані у майбутньому в разі девальвації гривні не більше ніж на 30%, для хеджування валютних ризиків, пов'язаних із кредитуванням у рамках Проекту «Підтримка малих та середніх підприємств».

Ми оцінили методику визначення справедливої вартості похідного інструмента, застосовану Фондом.

Ми проаналізували вхідні дані та основні припущення, які бере Фонд для розрахунку справедливої вартості похідного інструмента.

Інформація щодо облікової політики та визначення справедливої вартості похідного інструмента розкрита у Примітках 4, 21 та 26 до фінансової звітності.

Відповіальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповіальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповіальність за оцінку здатності Фонду продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Фонд чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповіальність за нагляд за процесом фінансового звітування Фонду.

Відповіальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку.

Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосується аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Фонду продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Фонд припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, виявлені під час аудиту, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали доречні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки та інші

питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у своєму звіті аудитора, окрім випадків, коли законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашему звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Ключовим партнером з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Олександр Воят.

Ключовий партнер з аудиту

Олександр ВОЯТ

ТОВ «ЕЙЧ ЕЛ БІ ЮКРЕЙН»

Україна, м. Київ, вул. Гусовського, 11/11, офіс 3

Номер реєстрації в Реєстрі суб'єктів аудиторської діяльності – 0283

«28» лютого 2023 р.

КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	01 01
за ЄДРПОУ	21662099	
за КАТОТГ	UA8000000000624772	
за КОПФГ	995	
за КВЕД	64.92	

Підприємство **ФОНД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Територія **М.КИЇВ**

Організаційно-правова форма господарювання **Інші організаційно-правові форми**

Вид економічної діяльності **Інші види кредитування**

Середня кількість працівників **2 20**

Адреса, телефон **вулиця Інститутська, буд. 9, м. КИЇВ, М.КИЇВ обл., 01601** 0503126655

Одиниця вимірю: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи	2	3	4
1	2	3	4
Нематеріальні активи	1000	162	126
первинна вартість	1001	379	379
накопичена амортизація	1002	217	253
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	2 668	1 748
первинна вартість	1011	3 053	3 152
знос	1012	385	1 404
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первинна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первинна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі			
інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	896 797	776 892
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	899 627	778 766
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
виробничі запаси	1101	-	-
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	370 342	824 690
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 025	2 348
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	9 598	12 240
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	43 307	5 861
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 950 512	1 061 329
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	1 950 512	1 061 329
Витрати майбутніх періодів	1170	69	116
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незадоблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	23	23
Усього за розділом II	1195	2 374 876	1 906 607
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 274 503	2 685 373
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	542 911	542 911
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	33 854	33 854
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	863 476	1 037 858
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 440 241	1 614 623
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	481 357	739 193
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	481 357	739 193
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	7 799	22 839
товари, роботи, послуги	1615	-	8
розрахунками з бюджетом	1620	8	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страхововою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	658	1 764
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 344 440	306 946
Усього за розділом III	1695	1 352 905	331 557
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 274 503	2 685 373

Керівник

ГАПОН АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Головний бухгалтер

ЧЕПЦОВА ТЕТЯНА СЕРГІЙВНА

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ФОНД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

(найменування)

КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	01
за ЄДРПОУ	21662099	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2022 р.Форма № 2 Код за ДКУД **1801003****I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	63 840	57 546
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	63 840	57 546
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	7 854 844	4 042 374
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(22 228)	(19 524)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(7 782 675)	(4 090 246)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	113 781	-
збиток	2195	(-)	(9 850)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	166	30
Інші доходи	2240	112 062	78 742
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(5 733)	(5 162)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(45 894)	(73 429)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	174 382	-
збиток	2295	(-)	(9 669)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	174 382	-
збиток	2355	(-)	(9 669)

ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	174 382	(9 669)

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	-	-
Витрати на оплату праці	2505	16 970	7 379
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 185	1 469
Амортизація	2515	1 054	392
Інші операційні витрати	2520	7 783 695	4 100 532
Разом	2550	7 804 904	4 109 772

ІV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ГАПОН АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

ЧЕПЦОВА ТЕТЯНА СЕРГІЙВНА

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2022 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	60 451	57 205
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	6 339 694	4 078 086
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	12	5
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	166	30
Надходження від боржників неустойки (шрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	191 845	669 735
Інші надходження	3095	103 471	35 305
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 596)	(14 319)
Праці	3105	(12 886)	(5 789)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(3 042)	(1 427)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(3 129)	(1 425)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(8)	(23)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(3 121)	(1 402)
Витрачання на оплату авансів	3135	(238)	(292)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(288 412)	(595 403)
Інші витрачання	3190	(7 456 796)	(3 925 864)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-1 070 460	295 847
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від викупуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(160)	(230)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-160	-230
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	155 416	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	7 977	7 273
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(5 487)	(5 062)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	141 952	-12 335
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-928 668	283 282
Залишок коштів на початок року	3405	1 950 512	1 673 513
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	39 485	(6 283)
Залишок коштів на кінець року	3415	1 061 329	1 950 512

Керівник

Головний бухгалтер

ГАПОН АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

ЧЕПЦОВА ТЕТЯНА СЕРГІЙВНА

Підприємство **ФОНД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
21662099		

Звіт про власний капітал
за **Рік 2022** р.

Форма №4 Код за ДКУД **1801005**

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	542 911	-	33 854	-	863 476	-	-	1 440 241
Коригування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	542 911	-	33 854	-	863 476	-	-	1 440 241
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	174 382	-	-	174 382
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (ущінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (ущінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викупленних акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	174 382	-	-	174 382
Залишок на кінець року	4300	542 911	-	33 854	-	1 037 858	-	-	1 614 623

Керівник

Головний бухгалтер

ГАПОН АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

ЧЕПЦОВА ТЕТЯНА СЕРГІЙВНА

Підприємство **ФОНД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2022 01 01

21662099

(найменування)

Звіт про власний капітал
за **Рік 2021** р.

Форма №4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	542 911	-	25 747	-	873 145	-	-	1 441 803
Коригування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	542 911	-	25 747	-	873 145	-	-	1 441 803
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(9 669)	-	-	(9 669)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викупленних акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	8 107	-	-	-	-	8 107
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	8 107	-	(9 669)	-	-	(1 562)
Залишок на кінець року	4300	542 911	-	33 854	-	863 476	-	-	1 440 241

Керівник

ГАПОН АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Головний бухгалтер

ЧЕПЦОВА ТЕТЯНА СЕРГІЙВНА

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

Примітки до фінансової звітності

1. Основна діяльність

1.1. Загальна інформація про Фонд

Повна назва: ФОНД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА.

Англійською мовою: BUSINESS DEVELOPMENT FUND.

Скорочена назва: ФРП.

Скорочена назва англійською: BDF

Юридична (фактична) адреса: 01601, м. Київ, вул. Інститутська, 9

Дата державної реєстрації: 19.04.1999 № 1 070 120 0000 011693

Організаційно-правова форма: інша організаційно-правова форма.

Країна реєстрації: Україна.

Офіційна сторінка в Інтернеті: <http://bdf.gov.ua/>

Адреса електронної пошти: mail@bdf.gov.ua

Фонд розвитку підприємництва (далі - Фонд), код ЄДРПОУ 21662099 був створений під назвою «Німецько-Український Фонд» Указом Президента України № 574/98 01.06.1998 р. та постановою Кабінету Міністрів України № 628 19.04.1999 р. Наказом Міністерства фінансів України № 5 11.01.2020р. найменування Фонду змінено на «Фонд розвитку підприємництва».

Фонд провадить діяльність на підставі наступних дозволів:

Свідоцтво Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг про реєстрацію фінансової установи: реєстраційний номер 16101111, серія та номер Свідоцтва ІК №1 від 15.10.2004 р.

Ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів), а саме: надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту - строк дії з 27.07.2017 р., необмежений.

Генеральна ліцензія Національного банку України на здійснення валютних операцій №2, а саме: надання коштів у позику, в тому числі на умовах фінансового кредиту, залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення - строк дії з 05.07.2006 р., необмежений.

Розмір зареєстрованого статутного капіталу : 542 911 тис. грн.

Розмір сплаченого статутного капіталу: 542 911 тис. грн.

Фонд не розподіляє отримані доходи (прибутки) або їх частини серед засновників (учасників), посадових осіб, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

Фонд включений до Реєстру неприбуткових установ та організацій, ознака неприбутковості - 0048 інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам, встановленим пунктом 133.4 статті 133 ПКУ.

Фонд є платником податку на додану вартість - 216620926554

Основні види діяльності за КВЕД-2010:

64.92 Інші види кредитування (основний)

64.19 Інші види грошового посередництва

64.99 Надання інших фінансових послуг (крім страхування та пенсійного забезпечення), н.в.і.у.

66.19 Інша допоміжна діяльність у сфері фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення.

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

1. Основна діяльність (продовження)

Станом на 31 грудня 2022 р. учасником Фонду є:

Учасники Фонду станом на 31.12.2022 р.	Частка участі, %
Кабінет Міністрів України, в особі Міністерства фінансів України	100
Всього	100

Фонд не має дочірніх підприємств, філій, представництв та будь-яких інших відокремлених підрозділів.

1.2. Діяльність

Основна мета Фонду полягає у забезпеченні фінансової та іншої супровідної підтримки приватних суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва (далі - ММСП) в Україні. Досягнення основної мети Фонд здійснює переважно через операції з українськими банками, небанківськими фінансовими установами та іншими постачальниками фінансових послуг або подібними установами, які фінансують або мають намір фінансувати українські ММСП через отримання позик чи кредитів на кредитування ММСП; підтримують чи мають намір підтримувати доступ до фінансування українських ММСП через механізми поділу або зменшення ризику для інших фінансових установ чи українських ММСП без посередників; підтримують чи мають намір підтримувати доступ до фінансування для українських ММСП, надаючи особливі послуги чи допомогу для ММСП та/або сприяючи отриманню українськими ММСП фінансової підтримки/допомоги, зокрема від міжнародних фінансових установ, держав.

Також для досягнення мети Фонд надає технічну допомогу партнерським установам, яка безпосередньо або опосередковано пов'язана з виконанням Фондом своїх завдань; впроваджує програми інших міжнародних фінансових установ, спрямованих на підтримку українських ММСП; впроваджує державні програми та сприяє підвищенню рівня обізнаності програм та проектів Фонду.

Діяльність Фонду провадиться за принципом фінансової установи "другого рівня", відповідно до якого, фінансово-кредитна підтримка ММСП здійснюється не напряму, а через банки-партнери, шляхом надання кредитів (в євро та гривні) виключно відібраним банкам, згідно з визначеними та затвердженими Радою Фонду критеріями прийнятності для банків, що належним чином зареєстровані і здійснюють свою діяльність на території України, для подальшого цільового кредитування ними ММСП. Банки-партнери визначають кінцевих позичальників та беруть на себе ризики, пов'язані з наданими кредитами. Для проведення своєї основної діяльності Фонд має право використовувати кошти, отримані з українських, іноземних та міжнародних джерел.

Прозорість діяльності Фонду забезпечується відкритими критеріями прийнятності для участі у його програмах, розміщених для ознайомлення ММСП та потенційних установ-партнерів на власному веб-сайті Фонду (www.bdf.gov.ua).

З 18 вересня 2006 року Фонд впроваджує Проект "Програма з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості" (далі - Проект I) за рахунок коштів, наданих Україні Німецькою Кредитною Установою для Відбудови (KfW) в рамках укладеної між Урядом України та Урядом ФРН міжурядової угоди від 20.02.2004 (ратифікованої Верховною Радою України 19.01.2005).

За вищезазначену угодою Кабінет Міністрів України в особі Міністерства фінансів України виступає Позичальником, Фонд - Виконавцем Проекту (кредитна лінія в розмірі до 7 млн. євро на 40 років під 0,75% річних та грант у розмірі 2 млн. євро на супровідні заходи). 11.10.2006 між Фондом та КМУ в особі Міністерства фінансів України був укладений субкредитний договір за № 28000-04/150 про передачу позики та гранту для фінансування Проекту «Програма з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості».

Головна мета Проекту I - це сприяння розбудові ефективних структур у сільському фінансовому секторі України шляхом надання банківських кредитів малим, середнім приватним підприємствам та фізичним особам підприємцям.

Наприкінці 2011 року було розпочато впровадження нової Програми Фонду з кредитування мікро-, малих та середніх підприємств за пріоритетними галузевими напрямами (Програма ММСП), яка була прийнята Наглядовою Радою Фонду 02.07.2011 року в межах 4,9 млн. євро (за власні кошти Фонду). Програмою передбачене кредитування у гривнях, загальний сформований портфель Фонду в рамках цієї Програми становим на 31 грудня 2022 року становить 110 млн. гривень (на 31 грудня 2021 року - 140 млн. гривень).

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

1.Основна діяльність (продовження)

З грудня 2012 року Фонд впроваджує Проект «Підтримка малих та середніх підприємств» (далі - Проект II) за рахунок коштів, наданих Україні Німецькою Кредитною Установою для Відбудови (KfW): позика - 10 млн. євро на 40 років під 0,75% річних та грант у розмірі 2 млн. євро). 14 травня 2013 року між Фондом та КМУ в особі Міністерства фінансів України був укладений договір за № 15010-03/56 про надання субкредиту та гранту для фінансування Проекту «Підтримка малих та середніх підприємств».

Мета Проекту II полягає у підтримці фінансування інвестиційних проектів МСП за пріоритетними напрямами (сільське, лісове та рибне господарство, переробна промисловість, тимчасове розміщення та харчування, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (відновлювальні джерела енергії) шляхом надання банківських кредитів малим, середнім приватним підприємствам та фізичним особам підприємцям у національній валюті України. Загальний сформований портфель Фонду в рамках Проекту II станом на 31 грудня 2022 року становить 380 млн. гривень (на 31 грудня 2021 року - 410 млн. гривень).

Для управління валютним ризиком Фонду, KfW була досягнута згода з Європейським Союзом у рамках програмами Neighborhood Investment Facility щодо використання коштів для компенсації збитків, отриманих внаслідок зниження курсу гривні до євро в рамках Проекту II та Проекту III, IV. У зв'язку з цим, був підписаний Договір «Про відшкодування збитків від курсової різниці» (далі - Договір про компенсацію) між Фондом та KfW від 06.04.2017, відповідно до якого Європейський Союз через KfW надає Фонду фінансову компенсацію збитків від зниження курсу гривні у розмірі, що не перевищує 5 млн. євро (з них 100 тис. євро для фінансування заходів з висвітлення діяльності Фонду), період впровадження договору 160 місяців з дати підписання.

У рамках Проекту «Підтримка ЄС для сходу України», який реалізується відповідно до Угоди про фінансування, підписаної 08.12.2017 р. між Урядом України в особі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу за Компонентом 2 Угоди «Економічне відновлення та розвиток ММСП. Доступ до фінансування», між KfW та Фондом була підписана Угода про фінансування від 14.05.2019 р. та Окрема угода до Угоди про фінансування від 14.05.2019 р., відповідно до умов яких KfW надає Фонду фінансовий внесок, що не перевищує 8 690 000 євро (8,1 млн. євро - для співфінансування та компенсації вартості інвестиційних проектів ММСП, які здійснюють господарську діяльність на підконтрольних Уряду України територіях Донецької та Луганської областей; 590 тис. євро - для закупівлі товарів/ робіт/

послуг в рамках Проекту «Підтримка ЄС для сходу України» та сплати винагороди за управління Проектом «Підтримка ЄС для сходу України».

У рамках проекту «Підтримка ЄС для сходу України» розроблено Програму «Підтримка ЄС для сходу України» або "FinancEast" (далі - Програма "FinancEast"). Мета Програми "FinancEast" полягає у відновленні фінансування інвестиційних проектів ММСП, які зареєстровані на території України (за виключенням тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі) та здійснюють свою господарську діяльність на підконтрольних Уряду України територіях Донецької та Луганської областей, через відібрані Фондом банківські та лізингові установи (далі - Установи-партнери).

За кошти Програми "FinancEast" Фонд протягом 2020-2021 року надавав фінансову допомогу ММСП у вигляді субсидій та компенсацій для реалізації ними інвестиційних проектів, що складає до 50% від вартості інвестиційного проекту ММСП, який реалізується за участі Установ-партнерів, що надають ММСП кредити або лізингові послуги. Договори про надання фінансової підтримки за Програмою "FinancEast" були укладені Фондом з трьома Установами-партнерами: АТ «Ощадбанк», АТ «Укргазбанк» та ТОВ «ОТП-Лізинг».

У зв'язку з повномасштабним військовим вторгненням російських військ та збройним нападом росії на територію України 24.02.2022 року, раніше запланована виплата додаткових коштів в рамках Програми "FinancEast" на користь цільових ММСП стала неможливою, оскільки підконтрольні Уряду України території та населені пункти Донецької та Луганської областей опинились в одному з епіцентрів бойових дій. Усвідомлюючи важливість та вагому частку України в ланцюгу продовольчого забезпечення країн світу зерновими культурами, а також з метою забезпечення продовольчої безпеки України, ЄС та KfW прийняли рішення про подальший перерозподіл коштів за Проектом на підтримку ММСП-сільськогосподарських товаровиробників (далі - агро ММСП) із західних регіонів України, які займаються вирощуванням зернових культур, а саме пшениці та жита. При цьому, фінансова підтримка для агро ММСП надавалась у формі звичайних грантів без прив'язки до необхідності укладення такими ММСП кредитних договорів або договорів фінансового лізингу.

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

1.Основна діяльність (продовження)

На виконання умов укладених між KfW та Фондом додаткових договорів, Фонд розробив додатковий компонент Програми «FinancEast». Фондом разом з АТ АКБ «ЛьВІВ» розроблено порядок розрахунку належних до виплати на користь кожного з агро ММСП сум грантів. Умовами додаткового компонента Програми «FinancEast» передбачено, що кошти фінансової підтримки для кожного із затверджених агро ММСП будуть виплачені 10-ти агро ММСП з Львівською та Івано-Франківської областей для часткового співфінансування придбання/закупівлі та/або часткової компенсації понесених такими агро ММСП витрат на придбання/закупівлю мінеральних добрив для забезпечення проведення ними цільових посівних робіт у 2022 році з вирощування пшениці та жита. Максимальна сума фінансової підтримки, що була надана на користь всіх затверджених KfW 10-ти агро ММСП для реалізації додаткового компонента Програми «FinancEast», становила 384 160 євро 00 євроцентів.

Починаючи з 2020 року Фонд був обраний агентом держави з впровадження державних програм «Доступні кредити 5-7-9%» та «Доступна іпотека 7%». За ініціативи Президента України починаючи з 30.01.2020, Фонд розпочав впровадження державної програми «Доступні кредити 5-7-9%».

В межах отриманих коштів держана підтримка надавалась також за напрямком надання часткових гарантій за кредитами, наданими ММСП (в межах 500 млн. грн. - на які було збільшено статутний капітал Фонду).

Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» з державного бюджету України поряд з державними програмами «Доступні кредити 5-7-9%» та «Доступна іпотека 7%» було виділено кошти на для впровадження програми «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%».

На початку 2022 року Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» у державному бюджеті України були заплановані кошти в розмірі 3 млрд. грн. на «Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва» для продовження впровадження програм доступного кредитування в Україні, в подальшому протягом 2022 року сума компенсацій була збільшена відповідно до прогнозів уповноважених банків до 6,3 млрд. грн.

Протягом дії програми «Доступні кредити 5-7-9%» з метою спільної її реалізації Фонд уклав договори з сорока уповноваженими банками. З початку програми «Доступні кредити 5-7-9%» станом на 31.12.2022 суб'єкти ММП отримали компенсацію процентної ставки за кредитами в сумі 11,57 млрд. грн. Поряд з цим, на рахунки умовного зберігання («ескроу» рахунки), відкриті Фондом у уповноважених банках було перераховано для часткової компенсації процентів за кредитами ММСП кошти в розмірі близько 11,6 млрд. грн.

Також в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%» Фонд надає гарантії уповноваженим банкам за кредитами наданими суб'єктам мікро- та малого підприємництва. Станом на 31.12.2022 гарантії Фонду отримали наступні уповноважені банки: АБ «Укргазбанк», АТ КБ «Приватбанк», АТ «Укрексімбанк», АТ «Райффайзен банк АВАЛЬ».

Поряд з цим, 07.06.2021р. в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%» був підписаний Меморандум про співробітництво між Фондом і Львівською облдержадміністрацією. Основною метою співпраці є об'єднання Державної Програми «Доступні кредити 5-7-9%» з Регіональною програмою підвищення конкурентоспроможності Львівської області на 2021-2025 роки для додаткової компенсації процентної ставки за кредитами ММСП на інвестиційні цілі до рівня 0% річних.

У 2021 році між Фондом та Департаментом економічної політики Львівської облдержадміністрації був підписаний договір про співробітництво №1-РП від 27.08.2021 (далі - Регіональна програма з Львівською ОДА) в рамках якого Фонд забезпечував супроводження та адміністрування коштів бюджетного призначення, передбачених у Львівському обласному бюджеті на реалізацію завдань з додаткового відшкодування (компенсації) частини відсотків шляхом зниження розміру компенсаційної процентної ставки до рівня 0% річних, за наданими уповноваженими банками кредитами суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва на інвестиційні цілі в рамках Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%». Протягом 2022 програма призупинена.

Протягом дії програми «Доступна іпотека 7%» 2021- 2022рр., яка передбачала надання державної підтримки населенню шляхом надання часткової компенсації процентів за іпотечними кредитами через уповноважені банки, Фонд уклав договори з 22 уповноваженими банками. В рамках цієї державної програми станом на 31.12.2022 фізичні особи отримали через Фонд компенсацію процентної ставки за іпотечними кредитами в сумі 102,4 млн. грн. Поряд з цим, на рахунки умовного зберігання («ескроу» рахунки), відкриті Фондом у уповноважених банках було перераховано для часткової компенсації процентів кошти в розмірі близько 114,9 млн. грн. Оскільки, ця програма за участю Фонду

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

1.Основна діяльність (продовження)

була завершена 31.12.2022, невикористані кошти будуть повернені уповноваженими банками на рахунок Фонду.

За ініціативи Президента України з 1 жовтня 2022 року стартувала нова державна програма доступного кредитування житла, метою якої є забезпечення доступним іпотечним кредитуванням громадян України, які належать до категорій, (передбачених Постановою Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2022 р. № 856) а саме: військовослужбовці; медичні працівники; педагогічні працівники; наукові (науково-педагогічні) працівники закладів освіти та наукових установ.

Відповідно до умов програми через Фонд надавалась державна підтримка у вигляді компенсації процентів на користь позичальників до рівня 3 відсотки річних. Надання державної підтримки через Фонд було передбачено до 31.12.2022р. На рахунки в уповноважених банках було перераховано близько 2 млн. грн.

Також, з кінця 2021 року Фонд впроваджує державну програму «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%», яка передбачає надання державної підтримки суб'єктам підприємництва шляхом надання часткової компенсації процентів за фінансовим лізингом через уповноважені банки та лізингові компанії. Договори про співпрацю укладені з трьома лізинговими компаніями та чотирма уповноваженими банками. На рахунки умовного зберігання, відкриті Фондом у уповноважених банками в рамках цієї програми протягом 2022 року було перераховано для часткової компенсації процентів за фінансовим лізингом кошти в розмірі 12,7 млн. грн.

Попри запровадження воєнного стану в Україні з 24.02.2022 року, Фонд розвитку підприємництва розширює напрями своєї діяльності як в межах міжнародних, так і державних програм.

07 квітня 2022 року була укладена кредитна та окрема угоди між Кабінетом Міністрів України в особі Міністерства фінансів, Кредитною установою для відбудови (KfW) та Фондом на суму 150 млн. євро, яка є частиною незв'язаної фінансової позики у розмірі 500 млн. євро, наданої Україні в рамках Меморандуму про спільні наміри між Урядом Федеративної Республіки Німеччина та Урядом України щодо незв'язаної фінансової позики.

За рахунок позики у розмірі 150 млн. євро будуть рефінансовані видатки бюджету на виплату компенсації процентів суб'єктам підприємництва в рамках Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%» протягом 2020-2021 років та січень 2022р.

З липня 2022 року Фонд розпочав впровадження Проекту «Рефінансування енергоефективних інвестицій малих та середніх підприємств України через фінансовий сектор» (далі - Проект III/IV) за рахунок коштів, наданих Україні KfW: позика - 7 млн. євро на 30 років під 2% річних та грант у розмірі 400 тис. євро, на підставі укладених договорів: Угодою про кредит та гранд BMZ №201265958, 201365873, 201770239 про надання кредиту та гранту для фінансування Проекту «Рефінансування енергоефективних інвестицій малих та середніх підприємств України через фінансовий сектор» між КМУ, KfW та Фондом від 25.07.2022р. та Договіру субкредитування для фінансування проекту «Рефінансування енергоефективних інвестицій малих та середніх підприємств України через фінансовий сектор» №13110-05\166 між Мінфіном та Фондом від 16.11.2022р.

Мета Проекту III/IV полягає у підтримці фінансування інвестицій в енергоефективність та відновлювальну енергетику шляхом надання банківських кредитів малим, середнім приватним підприємствам та фізичним особам підприємцям у національній валюті України. Кошти Гранту не підлягатимуть поверненню, та спрямовуються виключно на експертні послуги, які надаватимуться для підтримки банкам-партнерам в рамках Проекту III/IV або, за попереднім погодженням з KfW, на інші консультаційні заходи, що стосуються Проекту III/IV.

У грудні 2022 року, Фонд здійснив вибірку першого траншу коштів кредиту в розмірі 4,0 млн. євро. Станом на 31.12.2022 використання коштів гранту не здійснювалось. Загальний сформований портфель Фонду в рамках Проекту III/IV станом на 31 грудня 2022 року становить 155 млн. гривень (на 31 грудня 2021 року - 0,00 млн. гривень).

29.12.2022 Фонд підписав угоду про співробітництво з Німецькою урядовою компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та отримав підтримку до впровадження нових проектів з розбудови інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва, один з яких буде спрямований на підтримку органів місцевого самоврядування для реалізації заходів з розвитку місцевих МСП, а інший - на посилення інституційної спроможності кластерів МСП. Зазначені проекти реалізуються в рамках Програми «EU4Business: Конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», що фінансирується Європейським Союзом та урядом Німеччини, а реалізується GIZ.

2. Умови здійснення діяльності

Протягом 2022 року економіка України зазнала найбільших за всю історію незалежності втрат, збитків та пошкоджень, які їй завдала РФ, масштабувавши 24 лютого по всій протяжності спільногоКордону та з території Білорусії й окупованого Криму свій терор, розпочатий ще у 2014 році. У свою чергу, успіхи сил оборони України на полі бою, злагоджена робота Уряду й бізнесу, незламний дух населення, швидкість відновлення зруйнованих/пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури вітчизняними службами, а також системна фінансова підтримка з боку міжнародних партнерів дозволили втримати економічний фронт та продовжувати рух у напрямку перемоги.

Падіння ВВП за підсумком 2022 року оцінюється на рівні 30,4% (зростання на 3,4% у 2021 році). Це є об'єктивно найгіршим результатом часів незалежності, втім кращим, ніж очікували більшість експертів на початку повномасштабного вторгнення, коли оцінки варіювалися в межах 40-50% падіння ВВП і глибше.

Прискорення інфляції у 2022 році насамперед пов'язане із наслідками повномасштабної військової агресії Росії. Впливали й непрямі наслідки війни, зокрема курсові ефекти та погіршення упродовж року очікувань населення та бізнесу. Крім того, на ціни в Україні тиснуло глобальне прискорення інфляції - саме минулого року більшість країн оновили багаторічні інфляційні максимуми.

Попри війну та високу світову інфляцію, фактичні темпи зростання цін в Україні залишалися контролюваними, а інфляційний тиск в останні місяці стабілізувався. Забезпечити порівняно помірну інфляційну динаміку вдалося завдяки антикризовим заходам Уряду та НБУ за підтримки міжнародних партнерів та, звичайно, успішним діям української армії, яка не тільки зупинила російський наступ, але й звільняє українські землі.

Повернення НБУ до активної процентної політики всередині року та підвищення облікової ставки до 25% разом із подальшим розширенням лінійки інструментів для підтримки заощаджень громадян додатково сприяли стабілізації очікувань та стримуванню інфляції. Зростання споживчих цін гальмували й такі заходи Уряду, як мораторій на підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги для населення та зниження окремих податків (зокрема ПДВ на пальне).

Фіксований офіційний курс, підтриманий адміністративними обмеженнями та валютними інтервенціями НБУ, став основним якорем стабілізації очікувань та цінової динаміки. Заходи НБУ як з калібруванням валютних обмежень, так і створенням додаткових можливостей для захисту заощаджень додатково сприяли зміцненню гривні в готіковому сегменті валутного ринку наприкінці року. Це, зокрема, дало змогу загалом стабілізувати інфляційні та курсові очікування. Валютний ринок залишився стійким навіть в умовах посилення терористичних атак з боку Росії.

У відповідь на зростання процентних ставок частка строкових депозитів в загальному обсязі нових залучень гривневих депозитів населення поволі зростає і перевищила довоєнний рівень. Водночас великі банки продовжують зловживати неконкурентними перевагами високої ліквідності та не поспішають включатися в боротьбу за кошти вкладників. Це обмежує вплив від підвищення ставок на "зв'язування" коштів населення та бізнесу в строкові інструменти. Зокрема, відкриті до початку повномасштабної війни строкові депозити після погашення осідають на поточних рахунках, адже премія за строковість у ставках все ще є недостатньою з огляду на посилення переваг ліквідності та мотивів перестороги у воєнний час. Як наслідок, частка строкових гривневих депозитів населення у залишках гривневих депозитів банків надалі знижується. З іншого боку, великий обсяг коштів на поточних рахунках в умовах досить високих курсових очікувань посилює чутливість валутного ринку до ситуативних чинників і створює додаткові ризики для керованості курсової динаміки.

Попри значні відрахування в резерви, банківський сектор отримав річний прибуток. Цьому сприяло подальше зростання процентних та комісійних доходів. Чисті активи банків, за рік зросли - на 17.9%. З огляду на кволій попит на кредити банки переважно нарощували обсяги вкладень у депозитні сертифікати НБУ та кошти на рахунках в інших банках.

Загалом за 2022 рік чистий корпоративний кредитний портфель у гривні зрос на 0.5%, у валюті - зменшився на 23.9% у доларовому еквіваленті. Державна програма підтримки "Доступні кредити 5-7%" залишається головним рушієм гривневого корпоративного кредитування.

Обсяг чистого роздрібного гривневого кредитного портфеля скоротився на 32.7% за рік. Основна причина скорочення - зростання резервів під кредитні збитки. Крім того, кволе нове кредитування не компенсує погашення старих позик.

Банки прискорили визнання кредитних втрат внаслідок війни. Питома вага непрацюючих кредитів зросла з початку року на 8.1 в. п. - до 38.1%. Передусім за рік зросла частка непрацюючих кредитів фізичним особам.

2.Умови здійснення діяльності (продовження)

Банки впродовж 2022 рок піднімали ставки за депозитами фізичних осіб і бізнесу та працювали над подовженням їх строковості. Спред між трьохмісячними та річними депозитами збільшився.

Обсяг гривневих коштів фізичних осіб збільшився на 31.2% р/р переважно за рахунок зростання залишків на поточних рахунках у державних банках. Водночас підвищення ставок прискорило зростання строкових депозитів у гривні. Найвідчутніше зросли строкові вклади населення у валюті. Цьому сприяв дозвіл НБУ купувати валюту онлайн для розміщення на депозитах.

Банківський сектор, попри значні відрахування у резерви, отримав 24.7 млрд грн прибутку за результатами 2022 року. Більшість банків зберігали високу операційну ефективність. Процентні доходи надалі зростали, обстріли енергетичної інфраструктури помірно позначилися на динаміці комісійних доходів, прибуток від операцій із валуютою підтримав зростання операційного доходу.

Водночас фінустанови продовжували доформовувати резерви під збитки, спричинені війною. Квартальні відрахування в резерви під кредити становили 21.1 млрд грн. Усього за рік банки сформували 118.8 млрд грн резервів, домінуючу частку з них з початку повномасштабної війни.

Національний банк протягом 2023 року проведе оцінку стійкості банків, щоб з'ясувати коректність відображення якості кредитного портфеля, достатність формування резервів та оцінити реальний розмір регулятивного капіталу. За результатами оцінки буде визначено строки для відновлення банками капіталу, стратегію роботи з непрацюючими активами, графік скасування тимчасових регуляторних послаблень. Більшість фінустанов зможуть відновити капітал завдяки майбутнім прибуткам.

Щоб стимулювати фінустанови до поліпшення строкової структури та нейтралізувати ризики від подальшого зниження частки строкових коштів, НБУ підвищує резервні вимоги для коштів на поточних рахунках та на вимогу. Банкам варто більше уваги звернати на управління ліквідністю, зокрема дотримуватися процентної політики, що стимулюватиме строкові вклади населення. Також необхідно зосередитися на відновленні кредитування та підтримці своїх бізнес-моделей в умовах тривалої війни.

За даними Національного банку, протягом грудня 2022 року кількість учасників небанківського фінансового ринку в Україні орієнтовно скоротилася (остаточна статистика НБУ буде лише на початку січня 2023 року - ред.) на 34 гравці - до 1 488 учасників. І це при тому, що рік тому їх кількість сягала 1 893 учасників. Іншими словами, за 2022 рік ринок небанківських фінпослуг покинули понад 400 страхових та фінансових компаній, кредитних спілок та ломбардів (20%).

За підсумками окремо грудня до реєстру не було включено жодної нової фінустанови. У той же час, НБУ анулював ліцензії 36 гравцям. Зокрема, Нацбанк приймав такі рішення як на підставі заяв учасників ринку, так і з огляду на невиконання ними нормативів. Також призупинено ліцензію одній кредитній спілці і поновлено ліцензію одній фінансовій компанії.

Що ж стосується усього періоду з початку широкомасштабного вторгнення РФ (за березень-грудень включно), в Україні чітко окреслились дві тенденції. По-перше, за уесь цей час на ринку з'явились тільки три нові НФО (небанківські фінансові організації), а пішли з нього 358 установ (для порівняння, за весь лютий в Україні з'явилося п'ять нових гравців).

По-друге, більшість учасників ринку згорнули свою діяльність у березні (за цей місяць пішло 165 гравців), у наступні місяці темпи скорочення фінсектору уповільнилися.

Основними причинами закриття ломбардів і кредитних спілок є падіння обсягів бізнесу та нездовільний фінансовий стан. Наприклад, у деяких кредитних спілок якість кредитного портфеля упала на 80%. Примітна риса цих організацій у тому, що вони кредитували клієнтів, яких відмовлялися обслуговувати банки. Клієнти йшли до кредитних спілок за позиками, оскільки рівень вимог до платоспроможності позичальників у них був суттєво нижчим. Друга сторона питання у тому, що Нацбанк почав дуже жорстко підходити до оцінки діяльності НФО, перевіряючи їхніх кінцевих бенефіціарів та з'ясовуючи, яким коштом вони формували капітал. Так само НБУ не оминає увагою і відповідність гравців вимогам інформаційної безпеки та фінансового моніторингу. До багатьох фінкомпаній регулятор застосовує штрафи. Зокрема, Нацбанк карає за відсутність належної ідентифікації клієнтів.

Страховикам теж непросто, але їх рятує обов'язкове страхування. В цілому страхові компанії продовжують фіксувати падіння обсягів платежів. Зокрема, це пов'язано з відтоком клієнтів, який був спровокований ще навесні 2022 року масовим виїздом біженців за межі країни, а також з погіршенням платоспроможності населення та зі згортанням бізнесу. Якщо скорочення обсягів платежів продовжиться, це може загрожувати їх операційній ефективності.

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

2. Умови здійснення діяльності (продовження)

Крім того, військові ризики безпосередньо на діяльність страхових компаній не впливають, на відміну від багатьох інших галузей економіки, оскільки страхові угоди не покривають збитки, пов'язані з війною. Тому навіть суттєві пошкодження застрахованого майна під час бойових дій на діяльності страховиків майже ніяк не позначається.

Попри те, що війна триває майже весь рік, росіянам не вдалося завдати Україні катастрофічного економічного удару.

3. Основа подання фінансової звітності

Заява про відповідність

Фінансова звітність складена у відповідності до положень Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі - МСФЗ).

Історична вартість

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі принципу оцінки за історичною вартістю, за винятком фінансових інструментів, оцінюваних за справедливою вартістю, зміни якої відображаються в складі прибутку чи збитку за період.

Функціональна валюта та валюта подання

Функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності Фонду є гривня, тому для цілей цієї фінансової звітності всі інші валути вважаються іноземними.

4. Основні положення облікової політики

Ключові положення облікової політики

Операції в іноземних валютах

Монетарні активи та зобов'язання, які виражені в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за офіційним курсом НБУ станом на кінець відповідного звітного періоду. Прибутки і збитки, що виникають в результаті розрахунку за операціями в іноземній валюті і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту за офіційним курсом НБУ на кінець року, визнаються у складі прибутку чи збитку. Немонетарні статті не перераховуються за курсами на кінець року, обліковуються за курсом на дату проведення операції.

Станом на 31.12.2022, 31.12.2021 та 31.12.2020 років основні офіційні обмінні курси, встановлені НБУ, що використовувалися для перерахунку сум в іноземній валюті, були наступними:

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020
Гривня, UAH	0.025673	0.032339	0.028786
Долар США, USD	0.938836	0.882144	0.813901
Фінансові активи			

Початкове визнання

При первісному визнанні фінансові активи у звіті про фінансовий стан визнаються за справедливою вартістю (за винятком фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток) плюс витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або метод оцінки, який у якості базових даних використовує лише дані з відкритих ринків.

Усі операції з придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення угоди, тобто на дату, коли Фонд зобов'язується здійснити поставку даного фінансового активу. Усі інші операції з придбання визнаються тоді, коли Фонд стає стороною договору стосовно даного фінансового інструменту.

4. Основні положення облікової політики (продовження)

Класифікація та оцінка

Класифікація та оцінка фінансових активів відображає бізнес-модель управління фінансовими активами та характеристики їх грошових потоків.

Фінансові активи класифікуються за однією з трьох категорій: що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході (FVOCI), справедливою вартістю з визнанням переоцінки у прибутках або збитках (FVTPL) та за амортизованою собівартістю.

Справедлива вартість - це сума, на яку можна обміняти актив або за допомогою якої можна врегулювати зобов'язання під час здійснення угоди на загальних умовах між добре обізнаними непов'язаними сторонами, що діють на добровільних засадах. Справедлива вартість є поточкою ціною пропозиції для фінансових активів та ціною попиту для фінансових зобов'язань, що котируються на активному ринку. Фінансовий інструмент вважається таким, що котирується на активному ринку, якщо котування цього фінансового інструменту є вільно та регулярно доступними на фондовій біржі чи в іншій організації та якщо ці котування відображають фактичні та регулярні ринкові операції, що здійснюються на загальних умовах.

Для визначення справедливої вартості певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня інформація про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методи оцінки, як модель дисконтування грошових потоків, модель опціонного ціноутворення, також оціночні моделі, що базуються на даних про останні угоди, здійснені між непов'язаними сторонами, або аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може вимагати припущення, що не підкріплені ринковими даними. Якщо в результаті зміни будь-якого із припущень відбудеться суттєва зміна суми доходу, загальних активів чи зобов'язань, то ці відомості розкриваються у фінансовій звітності.

Витрати на проведення операції - це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані з придбанням, випуском або викупом фінансового інструмента. Притаманні витрати - це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам, консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягаються при реєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована собівартість - це вартість фінансового інструмента при первісному визнанні мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів - відкоригована із урахуванням резерву під очікувані збитки. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконтів від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки - це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка - це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові потоки (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента.

Для дисконтування грошових потоків за інструментами з плаваючою ставкою, ефективна процентна ставка використовується до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні, сплачені та отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

До фінансових активів Фонду включені кредити банкам та похідні фінансові інструменти:

Кредити банкам

Кредити надані банкам-партнерам обліковуються, коли Фонд перераховує грошові кошти (дата операції) з метою надання нового кредиту банкам або придбання існуючого кредиту банку, який не має котувань на відкритому ринку та має бути погашений на встановлену дату; при цьому Фонд не

4. Основні положення облікової політики (продовження)

має наміру здійснювати торгові операції з цією заборгованістю. Кредити банкам обліковуються за амортизованою вартістю.

Похідні фінансові інструменти

Фонд використовує похідні фінансові інструменти для управління валютним ризиком, пов'язаним зі зміною курсу валюти. Такі похідні фінансові інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю. Прибутки та збитки, які виникають в результаті зміни справедливої вартості похідного фінансового інструменту, визнаються безпосередньо в складі прибутку або збитку.

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю.

Для формування єдиного підходу до визначення зменшення корисності та оцінки очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами Фонд застосовує Положення про порядок формування Фондом резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами. Це Положення регламентує основні принципи, правила, підходи та методологічні основи оцінки знецінення та розрахунку очікуваних кредитних збитків за фінансовими інструментами з метою підвищення надійності та стабільності Фонду, збереження реальної вартості фінансових активів та захисту інтересів кредиторів та засновників.

Для цілей формування резервів за фінансовими активами Фонду, в рамках загального підходу використовується модель очікуваних кредитних збитків, ключовим принципом якої є своєчасне відображення погіршення або поліпшення кредитної якості фінансових активів з урахуванням впливу поточеної та прогнозної інформації. Обсяг очікуваних кредитних збитків залежить від ступеня погіршення кредитної якості з дати первісного визнання фінансового інструменту.

Фонд оцінює очікувані кредитні збитки за фінансовим активом у спосіб, що відображає:

- об'єктивну та зважену за ймовірністю суму, визначену шляхом оцінки певного діапазону можливих результатів;
- вартість грошей у часі;
- обґрунтовано необхідну та підтверджувану інформацію про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов, що може бути одержана без надмірних витрат або зусиль станом на звітну дату.

Фонд зменшує балансову вартість фінансових активів в обліку застосовуючи рахунок резерву. Збитки від зменшення корисності активів Фонд визнає у звіті про фінансові результати відповідного періоду.

Якщо у наступному періоді (оскільки резерви формуються на щоквартальній основі) сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулася після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у складі прибутків та збитків.

Активи, погашення яких неможливе, списуються відповідно до Порядку списання Фондом безнадійної заборгованості, затвердженого наказом Виконавчого директора Фонду від 27.02.2020 №13, за рахунок відповідного сформованого резерву після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку.

Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву у складі прибутків та збитків.

Припинення визнання

Фонд припиняє визнання фінансових активів, коли:

- закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- Фонд передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Фонд зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі без суттєвої затримки третьої стороні на умовах «транзитної угоди»;
- Фонд передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

4. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові зобов'язання

Початкове визнання

При первісному визнанні фінансові зобов'язання у Звіті про фінансовий стан оцінюються за справедливою вартістю (за винятком фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток) мінус витрати, безпосередньо пов'язані із здійсненням операції. Фінансові зобов'язання визнаються у Звіті про фінансовий стан лише тоді, коли Фонд стає стороною договірних зобов'язань, обумовлених відповідним інструментом.

Класифікація та оцінка

Після первісного визнання Фонд оцінює та класифікує фінансові зобов'язання, як такі, що оцінюються за амортизованою собівартістю, крім договорів фінансової гарантії.

Договір фінансової гарантії після первісного визнання надалі оцінюється за більшою з таких сум:

- сумою резерву під очікувані збитки, і
- первісно визнаною сумою за вирахуванням, за потреби, сукупного розміру доходу, визнаного згідно з принципами МСФЗ 15.

Припинення визнання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або у разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, первісне зобов'язання знімається з обліку, а нове відображається в обліку з визнанням різниці у балансовій вартості зобов'язань у звіті про прибутки та збитки.

Фінансові зобов'язання Фонду включають кредити отримані, гарантії надані, нараховані витрати та іншу кредиторську заборгованість:

Кредити отримані

Кредити отримані обліковуються з моменту надання Фонд грошових коштів контрагентами (дата операції). Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

Надані фінансові гарантії

За договором про надання гарантії Фонд обліковує на позабалансовому рахунку максимальну суму сплати за наданими Фондом гарантіями уповноваженим банкам за кредитами наданими суб'єктам ММП з дати затвердження реєстру наданих гарантій ММП. Списання з позабалансового рахунку відбувається вразі: настання гарантійного випадку, виключення ММП з реєстру наданих гарантій, припинення дії договору гарантії з уповноваженим банком, тощо.

Після первісного визнання Фонд оцінює Договір фінансової гарантії за більшою з таких сум:

- сумою резерву під очікувані збитки за таким Договором фінансової гарантії, і
- первісно визнаною сумою (комісія за надання гарантії).

Резерв під очікувані збитки за Договором фінансової гарантії, Фонд обліковує на балансі в складі зобов'язань.

Нараховані витрати та інша кредиторська заборгованість.

Кредиторська заборгованість визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковуються за амортизованою вартістю.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Фонд бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Зобов'язання надати кредит спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка дорівнює затверджений, але не виданій сумі кредиту банку-партнеру та яка обліковується на позабалансовому рахунку. Фонд вважає такі зобов'язання окремим, від наданого кредиту банку - партнеру інструментом, головною метою якого, є забезпечення наявності грошових коштів для задоволення в повному обсязі фінансових потреб банків-партнерів. Такі зобов'язання Фонд розглядає як умовні (безрисикові) зобов'язання оскільки, Фонд не бере на себе ризик та зобов'язання надати кошти за першою вимогою та які можуть бути скасовані Фондом, у разі настання умов, визначених

4.Основні положення облікової політики (продовження)

укладеними з банком - партнером кредитним договорами. Ці зобов'язання мають силу лише за умови дотримання банками-партнерами певних кредитних стандартів (кovenантів, зазначених у кредитному договорі) та їх відповідності критеріям прийнятності Фонду.

На затверджену, але не вибрану суму кредиту Фонд може нараховувати комісію за зобов'язання. Комісійні за зобов'язання, які періодично нараховуються щодо існуючих зобов'язань з надання кредитів, визнаються у складі доходу протягом строку існування зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти.

Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою (крім грошових коштів, які знаходяться на рахунках умовного зберігання (ескроу-рахунки) Фонду) і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти представлені рахунками на вимогу в Національному банку України, АБ «Укргазбанк» в Державній казначейській службі України у м. Києві та на рахунках умовного зберігання (ескроу-рахунок) в уповноважених банках і обліковуються за номінальною вартістю.

Рахунок умовного зберігання (ескроу-рахунок) - це рахунок, за яким банк зобов'язується приймати та зараховувати на рахунок умовного зберігання, відкритий клієнту (власнику рахунку), грошові кошти, отримані від власника рахунку, і перераховувати такі кошти особі(-ам), зазначеній(-им) власником рахунку (бенефіціару або бенефіціарам), або повернути такі кошти клієнту за настання підстав, передбачених договором.

Еквіваленти грошових коштів - це короткострокові (до трьох місяців) високоліквідні фінансові інвестиції:

- які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів;
- яким притаманний незначний ризик зміни вартості;
- які утримуються для погашення короткострокових зобов'язань, але не для інвестиційних або яких-небудь інших цілей.

Необоротні активи

Офісне та комп'ютерне обладнання та нематеріальні активи визнаються за історичною собівартістю. Після визнання активом, об'єкти основних засобів та нематеріальні активи обліковуються за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності (у разі необхідності).

Витрати на поточний ремонт та технічне обслуговування визнаються по мірі їх виникнення. Згідно з принципом визнання, Фонд не визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів витрати на поточний ремонт та технічне обслуговування об'єкта. Такі витрати визнаються в прибутку чи збитку в тому періоді, в якому вони понесені.

Станом на кінець кожного звітного кварталу якщо є ознаки зменшення корисності основних засобів, Фонд здійснює тест на знецінення. Балансова вартість основних засобів переглядається з метою визначення можливого перевищенння балансової вартості над сумою відшкодування. В разі перевищенння балансової вартості над очікуваної сумою відшкодування, балансова вартість знижується до суми відшкодування. Очікувана вартість в разі необхідності розраховується як справедлива вартість за мінусом можливих витрат на вибуття.

Сума збитків від знецінення визнається як інші збитки у відповідному звітному періоді. В майбутніх періодах сума зносу та амортизації основних засобів розраховується як розподіл переглянутій балансовій вартості основних засобів протягом залишку терміну їхнього корисного використання.

Збиток від знецінення відображеній щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень із балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку за рік (в інших операційних доходах або витратах).

Амортизація.

Амортизація офісного, комп'ютерного обладнання та нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом із метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку експлуатації активу, який становить від 1 до 10 років. Ліквідаційна вартість об'єктів

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

4.Основні положення облікової політики (продовження)

основних засобів дорівнює нулю. Ліквідаційна вартість активів та строки їхнього корисного використання переглядаються і, за необхідності, коригуються в кінці кожного звітного періоду.

Державні гранти.

Державні гранти не визнаються до моменту, коли існуватиме достатня впевненість у тому, що а) Фонд дотримається умов надання таких грантів та б) гранти будуть отримані. Державні гранти визнаються у складі доходів протягом періодів, необхідних для співвідношення їх на систематичній основі з відповідними витратами, які вони мають компенсувати.

Податок на прибуток.

У податковому обліку Фонду не застосовується вимоги МСБО 12 "Податок на прибуток", оскільки Фонд є неприбутковою організацією, Фонд був внесений до Реєстру неприбуткових установ та організацій 29.10.2001. Повторно фонд внесений до Реєстру неприбуткових установ та організацій у 2017 році, рішенням ДПІ у Печерському районі Головного управління ДФС у м. Києві №1726554600703 від 21.06.2017 р. Фонду присвоєно ознаку неприбутковості 0048 (підпункт 133.4.5 пункту 133.4 статті 133 ПКУ).

Виплати працівникам.

Всі виплати працівникам у Фонді відображаються, як поточні відповідно до МСФЗ 19 «Виплати працівникам»

Дивіденди.

Відповідно до Статуту Фонду, він не має на меті отримання прибутку і не виплачує дивіденди своїм засновникам. Сума перевищення доходів над витратами спрямовується на збільшення кредитних ресурсів для банків-партнерів та, відповідно, для подальшого кредитування мікро, малих та середніх підприємств.

Оренда.

Фонд застосовує МСФЗ 16 «Оренда» по відношенню до всіх договорів оренди, включаючи договори оренди активів у формі права користування в рамках суборенди, за винятком випадків, що визначені у МСФЗ 16 п.3.

Фонд не розрізняє операційну та фінансову оренду за угодами, в яких він виступає в якості орендаря, оскільки МСФЗ 16 передбачає уніфікований облік орендних операцій, в яких Фонд виступає в якості орендаря.

Визначення того, чи є угода орендою, або чи містить вона ознаки оренди, ґрунтуються на аналізі змісту угоди. При цьому на дату початку угоди потрібно встановити, чи залежить її виконання від використання конкретного активу або активів, і чи переходить право користування активом у результаті цієї угоди.

На початку строку оренди Фонд, як орендар, визнає актив з права користування та орендне зобов'язання щодо оренди терміном більше 12 місяців та з вартістю орендованого активу, що перевищує межу 5,000 доларів за офіційним обмінним курсом НБУ на дату укладання договору.

Фонд, як орендатор, класифікує договір, як договір оренди, якщо за цим договором:

- передається право контролювати використання ідентифікованого активу, саме: право отримувати практично всі економічні вигоди від використання ідентифікованого активу; і безумовне право визначати спосіб використання ідентифікованого активу;
- це право передається протягом певного періоду в обмін на відшкодування.

Фонд в якості орендаря

Фонд як орендар застосовує єдиний підхід до визнання та оцінки всіх договорів оренди, за винятком короткострокової оренди і оренди активів з низькою вартістю. За договорами короткострокової оренди та оренди активів з низькою вартістю Фонд визнає орендні платежі у звіті про сукупний дохід як витрати на прямолінійним методом протягом усього строку оренди.

На дату початку оренди орендар визнає зобов'язання щодо внесення орендних платежів і актив, який представляє собою право використовувати базовий актив протягом терміну оренди.

4.Основні положення облікової політики (продовження)

На дату початку оренди Фонд оцінює актив з права користування за собівартістю, яка включає наступне:

- а) суми первісної оцінки зобов'язання з оренди;
- б) будь-які орендні платежі на дату початку оренди або до такої дати за вирахуванням отриманих стимулюючих платежів по оренді;
- в) будь-які початкові прямі витрати, понесені орендарем; і
- г) оцінку витрат, які будуть понесені орендарем при демонтажі і переміщенні базового активу, відновленні ділянки, на якому він розташовується, або відновленні базового активу до стану, яке вимагається згідно з умовами оренди, за винятком випадків, коли такі витрати понесені для виробництва запасів.

Після дати початку оренди Фонд оцінює актив у формі права користування із застосуванням моделі обліку за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення; і з коригуванням на переоцінку зобов'язання з оренди.

Фонд, нараховуючи амортизацію активу з права користування, використовує прямолінійний метод відповідно вимог щодо амортизації МСБО 16 «Основні засоби».

Якщо оренда передає право власності на базовий актив орендарю наприкінці строку оренди або якщо собівартість активу з права користування відображає той факт, що орендар скористається можливістю його придбати, то орендар амортизує актив з права користування від дати початку оренди і до кінця строку корисного використання базового активу.

На дату початку оренди орендар оцінює зобов'язання з оренди за теперішньою вартістю орендних платежів, які ще не здійснені на цю дату. Орендні платежі дисконтуються, застосовуючи припустиму ставку відсотка в оренді.

Для розрахунку зобов'язань з довгострокової оренди Фонд застосовує ставку дохідності державних цінних паперів на первинному ринку ОВДП номінованих в іноземній валюті, а саме валюти, в якій обчислюється ціна по договору, що є остання наявна перед датою визнання в обліку договору оренди (або його модифікації), згідно офіційної статистики НБУ. Застосована Фондом ставка дисконтування (дохідність державних цінних паперів на первинному ринку номінованих в доларах США) при первісному визнанні договору оренди станом на 03.09.2021 становила 3,7 % (ставка за липень 2021 року - остання наявна перед датою визнання в обліку), станом на 31.12.2022 - 4,25 % (ставка за листопад 2022 року - остання наявна перед датою визнання в обліку).

Фонд визнає окремо процентні витрати по зобов'язанням по оренді і амортизаційні відрахування по активу в формі права користування.

Витрати орендаря на поліпшення об'єкта оренди (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що приводять до збільшення майбутніх економічних вигод, які первісно очікувалися від його використання, відображаються орендарем як капітальні інвестиції у створення (будівництво) інших необоротних матеріальних активів.

Орендар переоцінює зобов'язання по оренді при настанні певних подій (наприклад, зміна терміну оренди, зміна майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, використованої для визначення цих платежів). Переоцінка здійснюється шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів з використанням переглянутої ставки дисконту. Також, якщо наявна модифікація оренди, Фонд має переоцінити орендне зобов'язання шляхом коригування активу з права користування.

Орендар, визнає суму переоцінки орендного зобов'язання як коригування активу в формі права користування.

Визнання доходів та витрат.

Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами відображаються за методом нарахування із використанням методу ефективної процентної ставки. Такий розрахунок включає і розподіляє протягом дії інструмента всі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрат за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Комісії, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають комісії, отримані або сплачені у зв'язку із створенням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

4. Основні положення облікової політики (продовження)

зобов'язання (наприклад, комісії за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою).

Комісії за зобов'язання із надання кредиту, отримані Фондом, відносяться до зобов'язання банка - партнера вибрати затверджену суму кредиту. Зазначені комісії нараховуються з дати підписання кредитного договору до дати вибірки банком - партнером затвердженої суми кредиту, та отримання яких, може бути значним у часі. Такі доходи обліковуються за методом нарахування у періоді їх виникнення.

Фонд не відносить зобов'язання із надання кредитів до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю через фінансовий результат.

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід відображається на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

За договором про надання гарантій Фонд нараховує комісії за надання гарантії. Нарахування комісії за надання гарантій розпочинається з дати затвердження реєстру, наданого уповноваженим банком та нараховується на суму гарантованого портфелю за кредитами. Такі доходи обліковуються за методом нарахування та визнаються у складі доходу у тому звітному періоді, до якого вони належать протягом існування такого зобов'язання.

Всі інші виплати, комісії та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані.

Взаємозалік.

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише чистої суми, може бути здійснений лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями.

5. Оцінки та судження, що використовуються при складанні фінансової звітності

Фонд використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань у наступному фінансовому році. Розрахунки та судження постійно оцінюються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Фонду також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Початкове визнання кредитів банкам. Фонд отримав свої фінансові ресурси у вигляді внесків до капіталу від своїх засновників або кредитів, наданих у рамках міждержавного фінансування проектів. Ці ресурси не передбачають процентної плати або передбачають мінімальну процентну плату.

В результаті такого фінансування Фонд має можливість надавати кошти банкам, які відповідають певним критеріям, за преференційними ставками. Керівництво Фонду розглянуло питання того, чи повинні визнаватися збитки від первісного визнання таких інструментів. Оскільки ці операції проводяться із непов'язаними сторонами, керівництво вважає, що кредитування здійснюється за ринковими ставками і, що збитків від первісного визнання не повинно виникати. При формуванні цього судження керівництво Фонду також враховувало той факт, що ці інструменти є окремим сегментом ринку.

Початкове визнання кредитів отриманих. В рамках фінансування проекту «Програма з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості» був підписаний Договір про надання позики та гранту (сумою позики - 7 мільйонів євро, грант - 2 мільйони євро), першу частину позики у сумі 3 мільйони євро Фонд отримав у 2007 році, другу частину у сумі 2 мільйони євро було отримано в 2011 році, третю частину у сумі 2 мільйони євро було отримано в грудні 2012 року. Ефективна процентна ставка за цими ресурсами становить 1% річних.

5. Оцінки та судження, що використовуються при складанні фінансової звітності (продовження)

В рамках проекту «Підтримка малих та середніх підприємств» був підписаний Договір про надання позики та гранту (позика - 10 мільйонів євро, грант у сумі 2 мільйони євро). Першу частину позики у сумі 4 мільйони євро Фонд отримав у липні 2017 року, другу частину у сумі 3 мільйони євро було отримано у жовтні 2017 року, третю частину у сумі 3 мільйони євро було отримано у листопаді 2017 року. Ефективна процентна ставка за цими ресурсами становить 1% річних.

В рамках проекту «Рефінансування енергоефективних інвестицій малих та середніх підприємств України через фінансовий сектор» була підписана Угода про надання кредиту та гранту (позика - 7 мільйонів євро, грант у сумі 400 тис. євро). Першу частину позики у сумі 4 мільйони євро Фонд отримав у грудні 2022 року. Ефективна процентна ставка за цими ресурсами становить 2,25% річних.

Ці кредити вважаються інструментами ринку спеціального призначення, представленого міждержавним фінансуванням проектів, метою якого є захист громадських інтересів. Таке фінансування часто надається із символічною оплатою або навіть на безоплатній основі. Отже, прибуток від первісного визнання не повинен визнаватися.

Збитки від знецінення кредитів. Фонд регулярно аналізує свої кредитні портфелі для оцінки знецінення. При визначенні того, чи необхідно відображати збиток від знецінення, Фонд використовує судження щодо того, чи є у наявності дані, які вказують на зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від кредитного портфелю, яке можна виміряти до того, як це зменшення можна зіставити з конкретним активом у цьому портфелі. Такі ознаки можуть включати існуючі дані, що вказують на негативні зміни платоспроможності позичальників, які входять до складу групи, або національних чи місцевих економічних умов, що співвідносяться з дефолтами за активами у групі.

Управлінський персонал для оцінки знецінення керується Положенням про порядок формування Фондом резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами. Методологія та припущення, що використовуються для оцінки як строків так і сум майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються для зменшення будь-якої різниці між оцінкою збитків та фактичним досвідом збитків. Збитки від знецінення окремих значних кредитів визначені на підставі оцінки дисконтованих майбутніх грошових потоків від окремих кредитів з урахуванням їх погашення та реалізації будь-яких активів, наданих у заставу як забезпечення кредитів.

Резерв під очікувані кредитні збитки

Розрахунок очікуваних кредитних збитків (ECLs) за фінансовими інструментами вимагає від керівництва Фонду використання облікових оцінок та використання професійних суджень.

Професійне судження управлінського персоналу Фонду ґрунтуються на:

- комплексному та об'єктивному аналізі всієї інформації, що впливає на визначення розміру компонентів (експозиція під ризиком дефолту, ймовірність дефолту, рівень втрат у разі дефолту) і факторів (подій, ознак) оцінки кредитного ризику та очікуваних кредитних збитків;
- власному досвіді Фонду, що ґрунтуються на надійних, безперервних, повних та цілісних статистичних даних, період накопичення яких становить щонайменше три останніх роки поспіль;
- забезпечені повної, своєчасної та об'єктивної оцінки кредитного ризику та очікуваних кредитних збитків.

Фонд оцінює на прогнозній основі очікувані кредитні збитки, величина яких залежить від змін обставин та прогнозних економічних умов. Історичний досвід Фонду щодо кредитних збитків і прогноз економічних умов можуть також не бути репрезентативними щодо фактичного дефолту клієнта в майбутньому. Більш високий ступінь судження або складності та основні джерела невизначеності оцінок несуть значний ризик спричинення суттєвих коригувань балансової вартості фінансових активів протягом наступного фінансового року.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України припускає можливість різних тлумачень. Див. Примітку 29.

Операції з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Фонд здійснює операції з пов'язаними сторонами. Відповідно до МСФЗ 9 слід обліковувати фінансові інструменти під час їх первісного визнання за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснюються такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій з пов'язаними сторонами описані у Примітці 31.

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

6. Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень

Нижче наведені нові та переглянуті стандарти та інтерпретації, які повинні застосовуватись Фондом у теперішній час або в майбутньому:

Нові стандарти та тлумачення, що набули чинності та стали обов'язковими до застосування Фондом з 1 січня 2022 року:

Поправка до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» - комісійна винагорода під час проведення «тесту 10%» в разі припинення визнання фінансових зобов'язань

В рамках процесу щорічних удосконалень МСФЗ, період 2018-2020 років, Рада з МСФЗ випустила поправку до МСФЗ 9. В поправці пояснюються суми комісійної винагороди, які організація враховує при оцінці того, чи суттєво відрізняються умови нового або модифікованого фінансового зобов'язання від умов первісного фінансового зобов'язання. До таких сум відносяться тільки ті комісійні винагороди, які були виплачені або отримані між певним кредитором і позичальником, включаючи комісійну винагороду, виплачу або отриману кредитором або позичальником від імені іншої сторони. Організація повинна застосовувати дану поправку щодо фінансових зобов'язань, які були модифіковані або замінені на дату початку (або після неї) річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дану поправку.

Дана поправка набирає чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати. Допускається дострокове застосування. Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Фонду, оскільки протягом звітного періоду не було змін у фінансових інструментах Фонду.

Поправки до МСФЗ (IAS) 37 - «Обтяжливі договори - витрати на виконання договору»

У травні 2020 року Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ 37, в яких роз'яснюється, які витрати організація повинна враховувати при оцінці того, чи є договір обтяжливим або збитковим. Поправки передбачають застосування підходу, який базується на «витратах, безпосередньо пов'язаних з договором». Витрати, безпосередньо пов'язані з договором на надання товарів або послуг, включають як додаткові витрати на виконання цього договору, так і розподілені витрати, безпосередньо пов'язані з виконанням договору. Загальні і адміністративні витрати не пов'язані безпосередньо з договором і, отже, виключаються, окрім випадків, коли вони явно підлягають відшкодуванню контрагентом за договором. Дані поправки не вплинули на діяльність Фонду.

Нижче наведено ті нові стандарти, зміни до стандартів та тлумачення, які набули чинності з 1 січня 2022 року та які не мають відношення до діяльності Фонду:

Посилання на Концептуальну основу - Поправки до МСФЗ 3

Поправки замінюють посилання на попередню версію Концептуальної основи МСФЗ посиланням на поточну версію, видану в березні 2018 року, без суттєвих змін до її вимог.

Поправки додають виняток до принципу визнання МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», щоб уникнути проблеми потенційних прибутків або збитків «2-го дня», що виникають за зобов'язаннями та умовними зобов'язаннями, які підпадають під сферу застосування МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» або Тлумачення КТМФЗ 21 «Обов'язкові платежі», якщо вони стягуються окремо. Виняток вимагає від суб'єктів господарювання застосовувати критерії МСБО 37 або КТМФЗ 21, відповідно, замість Концептуальної основи, щоб визначити, чи існує поточне зобов'язання на дату придбання.

Поправки також додають новий абзац до МСФЗ 3, який пояснює, що умовні активи не відповідають вимогам для визнання на дату придбання.

Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Фонду, оскільки не було умовних активів, зобов'язань або непередбачених зобов'язань у межах цих поправок, які виникли протягом звітного періоду.

Поправка до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» - дочірня організація, вперше застосовує Міжнародні стандарти фінансової звітності.

В рамках процесу щорічних удосконалень МСФЗ, період 2018-2020 років, Рада з МСФЗ випустила поправку до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». Відповідно до даної поправки дочірня організація, яка вирішує застосовувати пункт D16 (а) МСФЗ 1, має право оцінювати накопичені курсові різниці з використанням сум, відображені у фінансовій звітності материнського підприємства, виходячи з дати переходу материнського підприємства на МСФЗ. Дані поправки також може бути застосована до асоційованих організацій та спільних підприємств, які вирішують застосовувати пункт D16 (а) МСФЗ 1. Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Фонду.

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

6. Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

Поправка до МСБО 41 «Сільське господарство» - оподаткування при оцінці справедливої вартості.

В рамках процесу щорічних удосконалень МСФЗ, період 2018-2020 років, Рада з МСФЗ випустила поправку до МСБО 41 «Сільське господарство». Данна поправка виключає вимогу в пункті 22 МСБО 41 про те, що організації не включають до розрахунку грошові потоки, пов'язані з оподаткуванням, при оцінці справедливої вартості активів, що належать до сфери застосування МСБО 41. Організація повинна застосовувати дану поправку перспективно щодо оцінки справедливої вартості на дату початку (або після неї) першого річного звітного періоду, починається 1 січня 2022 року або після цієї дати. Допускається дострокове застосування. Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Фонду, оскільки станом на звітну дату Фонд не мав активів, які підпадають під дію МСБО 41.

Поправки до МСФЗ (IAS) 16 - «Основні засоби: надходження до використання за призначенням».

У травні 2020 року Рада з МСФЗ випустила документ «Основні засоби: надходження до використання за призначенням», який забороняє організаціям віднімати з первісної вартості об'єкта основних засобів будь-які надходження від продажу виробів, вироблених в процесі доставки цього об'єкта до місця розташування та приведення його у стан, який потрібен для його експлуатації відповідно до вимог керівництва. Замість цього організація визнає надходження від продажу таких виробів, а також вартість виробництва цих виробів в прибутку чи збитку.

Ці поправки не вплинули на фінансову звітність Фонду, оскільки не було продажів таких виробів, вироблених основними засобами, введеними в експлуатацію на або після початку самого раннього представленого періоду.

Нижче наведено нові стандарти та інші нововведення, які застосовуватимуться до річних періодів, що починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати, та які можуть вплинути на діяльність Фонду:

Поправки до МСБО 1 - «Класифікація зобов'язань як короткострокових або довгострокових».

У січні 2020 року Рада з МСФЗ випустила поправки до пунктів 69-76 МСБО 1, в яких пояснюються вимоги щодо класифікації зобов'язань як короткострокових або довгострокових. У поправках пояснюється наступне:

- що розуміється під правом відкласти врегулювання зобов'язань;
- право відкласти врегулювання зобов'язань повинно існувати на кінець звітного періоду;
- на класифікацію зобов'язань не впливає ймовірність того, що організація виконає своє право відкласти врегулювання зобов'язання;
- умови зобов'язання не впливатимуть на його класифікацію, тільки якщо похідний інструмент, який входить в конвертоване зобов'язання, сам по собі є інструментом власного капіталу.

Дані поправки вступають в силу до річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, і застосовуються ретроспективно. На даний момент Фонд аналізує можливий вплив цих поправок на поточну класифікацію зобов'язань.

Поправки до МСФЗ (IAS) 1 та Практичних рекомендацій № 2 щодо застосування МСФЗ - «Розкриття інформації про облікову політику»

У лютому 2021 року Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IAS) 1 та Практичних рекомендацій № 2 щодо застосування МСФЗ «Формування суджень про суттєвість», які містять керівництво та приклади, які допомагають організаціям застосовувати міркування щодо суттєвості при розкритті інформації про облікову політику. Поправки повинні допомогти організаціям розкривати більш корисну інформацію про облікову політику за рахунок заміни вимоги про розкриття організаціями «значних положень» облікової політики на вимогу про розкриття «істотної інформації» про облікову політику, а також за рахунок додавання керівництва щодо того, як організації повинні застосовувати поняття суттєвості при ухваленні рішень про розкриття інформації про облікову політику.

Поправки до МСБО 1 застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, з можливістю дослідження застосування. Оскільки поправки до Практичних рекомендацій №2 щодо застосування МСФЗ містять необов'язкове керівництво щодо застосування визначення суттєвості до інформації про облікову політику, не потрібно вказувати дату набуття чинності цими поправками.

В даний час Фонд проводить оцінку впливу цих поправок, який може вплинути на розкриття інформації про облікову політику Фонду.

6. Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень (продовження)

Нижче наведено нові стандарти поправки та роз'яснення, які застосовуватимуться до річних періодів, що починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати, і які не мають відношення до діяльності Фонду:

МСФЗ 17 «Договори страхування»

У травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ 17 "Договори страхування", який розглядає питання визнання і оцінки, подання і розкриття інформації. Коли МСФЗ 17 набуде чинності, він замінить МСФЗ 4 "Договори страхування", який був випущений в 2005 році. МСФЗ 17 застосовується до усіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій і фінансових інструментів з умовами дискреційної участі. Є декілька виключень зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є ефективнішою і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ 17 надає всеобщу модель обліку договорів страхування, охоплюючи усі доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

- Певні модифікації для договорів страхування з прямою участю в інвестиційному доході (метод змінної винагороди);
- Спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів

МСФЗ 17 набуває чинності відносно звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, при цьому вимагається представити порівняльну інформацію. Допускається дострокове застосування за умови, що організація також застосовує МСФЗ 9 і МСФЗ 15 на дату первого застосування МСФЗ 17 або до неї. Вимоги цього стандарту не застосовуються до Фонду

Поправки до МСФЗ 8 - "Визначення бухгалтерських оцінок"

У лютому 2021 року Рада МСФЗ випустила поправки до МСФЗ 8, в яких вводиться визначення «бухгалтерських оцінок». У поправках пояснюється відмінність між змінами у бухгалтерських оцінках та змінами в обліковій політиці та виправленням помилок. Крім того, у документі пояснюється, як організації використовують методи вимірювання та вихідні дані для розробки бухгалтерських оцінок. Поправки набувають чинності щодо річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, та застосовуються до змін в обліковій політиці та змін у бухгалтерських оцінках, що відбуваються на дату початку зазначеного періоду або після неї. Дозволяється дострокове застосування дозволено за умови розкриття цього факту. Очікується, що ці поправки не вплинуть на фінансову звітність Фонду.

Поправки до МСБО 12 - Відстрочений податок, пов'язаний з активами та зобов'язаннями, що виникають внаслідок однієї операції

У травні 2021 року Рада з МСФЗ випустила поправки до МСБО 12, які звужують сферу застосування винятку під час первісного визнання відповідно до МСБО 12, щоб він більше не застосовувався до операцій, які призводять до одинакових оподатковуваних і вирахуваних тимчасових різниць. Поправки слід застосовувати до операцій, які відбуваються на дату початку або після початку самого раннього представленого порівняльного періоду. Крім того, на дату початку самого раннього представленого порівняльного періоду також слід визнавати відстрочений податковий актив (за умови наявності достатнього оподатковуваного прибутку) і відстрочене податкове зобов'язання для всіх тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню та оподаткуванню і пов'язані з зобов'язаннями щодо оренди та виведення з експлуатації. Очікується, що ці поправки не вплинуть на фінансову звітність Фонду.

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

7. Гроші та їх еквіваленти (код рядка 1165)

Станом на 31 грудня 2022 та 31 грудня 2021 років грошові кошти та їх еквіваленти можуть бути представлені таким чином:

Назва рахунка	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Спеціальний рахунок в НБУ	109 783	85 624
Рахунок у гривнях в НБУ	62 945	24 144
Спеціальний рахунок в НБУ для фінансування Проекту I	68	6 157
Рахунок у гривнях в НБУ для фінансування Проекту I	232	52
Спеціальний рахунок в НБУ для обслуговування Проекту II	58 067	1 986
Рахунок у гривнях в НБУ для обслуговування Проекту II	54 707	4 120
Рахунок у гривнях в НБУ для обслуговування Проекту III, IV	866	-
Спеціальний рахунок в НБУ для гранту KfW за Програмою «FinancEast»	8	-
Спеціальний рахунок у гривнях в НБУ для гранту KfW за Програмою «FinancEast»	19	1
Ескроу-рахунки Фонду у гривнях в установах партнерах за Програмою «FinancEast»	-	1 482
Рахунок Фонду у ДКСУ у гривнях за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%" (компенсація процентів)	-	178 570
Рахунок Фонду у ДКСУ у гривнях за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%" (гарантійний фонд)	506 924	503 271
Ескроу-рахунки Фонду у гривнях в уповноважених банках за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%"	76 803	864 816
Рахунок Фонду у ДКСУ у гривнях за Програмою "Доступна іпотека 7%" (компенсація процентів)	80 389	147 834
Ескроу-рахунки Фонду у гривнях в уповноважених банках за Програмою "Доступна іпотека 7%"	9 638	25 390
Ескроу-рахунки Фонду у гривнях в уповноважених банках за Програмою "Доступна іпотека 3%"	1 916	-
Рахунок Фонду у ДКСУ у гривнях за Регіональною програмою з ЛОДА в рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%" (компенсація процентів)	1 498	-
Ескроу-рахунки ФРП за Регіональною програмою з ЛОДА в рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%"	-	2 602
Рахунок ФРП у ДКСУ за Програмою "Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%" (компенсація процентів)	89 073	100 000
Ескроу-рахунки ФРП у гривнях в уповноважених банках за Програмою "Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%"	7 837	-
Поточний рахунок ФРП у гривнях на утримання персоналу в АБ "Укргазбанк"	486	4 393
Спеціальний рахунок Фонду в ДКСУ у гривні для обліку ПДВ	70	70
	1 061 329	1 950 512

Рахунки Фонду відкриті у Національному банку України, АБ «Укргазбанк», Державній казначейській службі України у м. Києві та в уповноважених банках (в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%», Програми «Доступна іпотека 7%», Програми «Доступна іпотека 3%», Регіональної програми з ЛОДА в

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

7. Гроші та їх еквіваленти (код рядка 1165) (продовження)

рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%", Програми «FinancEast» та Програми «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%»). Майже всі зазначені вище рахунки не є простроченими чи знеціненими.

Національний банк України 02.06.2022 ухвалив рішення віднести АТ "МЕГАБАНК" до категорії неплатоспроможних у зв'язку з цим всі повноваження було передано до ФГВФО.

Враховуючи вищевикладене, Фонд не може оцінити ймовірність подальшого виконання договірних зобов'язань АТ «МЕГАБАНК» на користь ММСП, які є учасниками Програм Фонду «Доступні кредити 5-7-9%» та «Доступна іпотека 7%». Залишки коштів на ескроу-рахунках Фонду в АТ "МЕГАБАНК" за Програмами «Доступні кредити 5-7-9%» та «Доступна іпотека 7%» в розмірі 12 208 тис. грн. та 1 467 тис. грн. відповідно, були визнані сумнівною до отримання дебіторською заборгованістю та під ці суми було сформовано 100% резерв.

Грошові кошти за Програмами «Доступні кредити 5-7-9%», «Доступна іпотека 7%», «Доступна іпотека 3%», Регіональна програма з ЛОДА в рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%", «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%» та «FinancEast» розміщені на рахунках умовного зберігання (ескроу-рахунок) Фонду, рахунки обслуговуються відповідно до Договорів про ескроу-рахунок та на умовах Договорів про співробітництво з уповноваженими банками (установами партнерами) за відповідними програмами.

Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів у розрізі концентрації валютного, ризику ліквідності наведено у Примітці 27. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 31.

8. Кредити банкам:

8.1. Довгострокова дебіторська заборгованість (код рядка 1040) та Дебіторська заборгованість (код рядка 1125)

Станом на 31.12.2022 у складі зазначеної дебіторської заборгованості обліковуються кредити надані банкам-партнерам Фонду та похідний фінансовий інструмент, як це показано нижче:

	Сума кредитів, наданих банкам- партнерам	Похідний фінансовий інструмент	Всього
Довгострокова дебіторська заборгованість (код рядка 1040)	731 875	45 017	776 892
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (код рядка 1125)	720 125	104 565	824 690

Нижче представлений аналіз кредитів наданих банкам-партнерам Фонду за кредитною якістю за станом на 31 грудня 2022 року:

станом на 31.12.2022	Кредити за Програмою мікрокредитув- ання	Кредити за Проектом I	Кредити за Програмою ММСП	Кредити за Проектом II	Кредити за Проектом III/IV	Кредити за Проектом Всього
-------------------------	---	--------------------------	---------------------------------	---------------------------	----------------------------------	-------------------------------------

*Не прострочені та
не знецінені:*

Без рейтингу:

Всього не
прострочених та
не знецінених

*Кредити,
визначені як*

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

станом на 31.12.2022	Кредити за Програмою мікрокредитування	Кредити за Проектом I	Кредити за Програмою ММСП	Кредити за Проектом II	Кредити за Проектом III/IV	Всього
індивідуально знецінені:						
наявність ризику кредитних збитків в межах 12 місяців	597 723	214 231	109 852	379 587	154 890	1 456 283
прострочені понад 360 днів	-	2 061	6	-	-	2 067
Всього індивідуально знецінених кредитів	597 723	216 292	109 858	379 587	154 890	1 458 350
мінус резерв під очікувані кредитні збитки	(1 426)	(2 879)	(244)	(1 449)	(352)	(6 350)
Всього кредитів	596 297	213 413	109 614	378 138	154 538	1 452 000
в т.ч.						720 125
короткострокові кредити						

Станом на 31.12.2021 в складі зазначеної дебіторської заборгованості обліковуються кредити надані банкам-партнерам Фонду та похідний фінансовий інструмент, як це показано нижче:

	Сума кредитів, наданих банкам-партнерам	Похідний фінансовий інструмент	Всього
Довгострокова дебіторська заборгованість (код рядка 1040)	827 035	69 762	896 797
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (код рядка 1125)	366 315	4 027	370 342

Нижче представлений аналіз кредитів наданих банкам-партнерам Фонду за кредитною якістю за станом на 31 грудня 2021 року:

станом на 31.12.2021	Кредити за Програмою мікрокредитування	Кредити за Проектом I	Кредити за Програмою ММСП	Кредити за Проектом II	Всього
Не прострочені та не знецінені:					
Без рейтингу:	474 365	170 074	139 842	299 392	1 083 673
Всього не прострочених та не знецінених	474 365	170 074	139 842	299 392	1 083 673
Кредити, визначені як індивідуально знецінені:					
наявність ризику кредитних збитків в межах 12 місяців	-	-	-	109 747	109 747

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

станом на 31.12.2021	Кредити за Програмою мікрокредитування	Кредити за Проектом I	Кредити за Програмою ММСП	Кредити за Проектом II	Всього
прострочені понад 360 днів	-	2 061	6	-	2 067
Всього індивідуально знецінених кредитів мінус резерв під очікувані кредитні збитки	-	2 061	6	109 747	111 814
		(2 061)	(6)	(70)	(2 137)
Всього кредитів в т.ч. короткострокові кредити	474 365	170 074	139 842	409 069	1 193 350
					366 315

Фонд застосував методику розрахунку резервів щодо кредитного портфелю відповідно до Положення про порядок формування Фондом резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами та створив резерви на покриття збитків від знецінення кредитів.

Основні фактори, які враховує Фонд при визначенні того, чи є кредит знеціненим - це його прострочений статус, погіршення фінансового стану позичальника, якщо воно є, ймовірність дефолту та стан обслуговування боргу.

Станом на 31.12.2022 за кредитами банків-партнерів за якими є наявним ризик кредитних збитків в межах 12 місяців діапазон ризику ймовірності дефолту варіюється від 2% до 8% (станом на 31.12.2021 ймовірність дефолту варіювалася від 1% до 4%).

Станом на 31 грудня 2022 та 31 грудня 2021 років для цілей розрахунку знецінення кредитів справедлива вартість застави за простроченими понад 360 днів кредитами, які були забезпечені сумами до отримання за субкредитами, виданими банками-партнерами, та інша застава, отримана від банків-партнерів була оцінена як така, що дорівнює нулю, зважаючи на проблеми та непередбачувані затримки зі стягненням застави.

Інформація про вартість похідного фінансового інструменту, який обліковується в складі довгострокової та короткострокової дебіторської заборгованості, зазначена у Примітці 21 та Примітці 26.

8.2. Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів (код рядка 1140)

Нижче представлений аналіз дебіторської заборгованості за процентами та комісіями банків-партнерів за кредитною якістю за станом на 31 грудня 2022 року:

станом на 31.12.2022	Кредити за Програмою мікрокредит ування	Кредити за Проектом I	Кредити за Програмою ММСП	Кредити за Проектом II	Кредити за Проектом III/IV	Гарантії за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%"	Всього
Нараховані процентні доходи							
Без рейтингу	3 481	-	2 300	5 843	-	-	11 624
Прострочені процентні доходи	-	-	-	-	-	-	-
Всього процентів нарахованих	3 481	-	2 300	5 843	-	-	11 624
Нараховані комісійні доходи							
- не прострочені	-	-	-	-	-	-	616
Всього комісій нараховано	-	-	-	-	-	-	616
							616

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

станом на 31.12.2022	Кредити за Програмою мікрокредит ування	Кредити за Проектом I	Кредити за Програмою ММСП	Кредити за Проектом II	Кредити за Проектом III/IV	Гарантії за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%"	Всього
<i>мінус резерв під очікувані кредитні збитки</i>	-	-	-	-	-	-	-
Всього дебіторської заборгованості за нарахованими доходами від банків	3 481	-	2 300	5 843	-	616	12 240

та станом на кінець 2021 року:

станом на 31.12.2021	Кредити за Програмою мікрокредитув ання	Кредити за Проектом I	Кредити за Програмою ММСП	Кредити за Проектом II	Гарантії за Програмою "Доступні кредити 5-7- 9%"	Всього
<i>Нараховані процентні доходи</i>						
Без рейтингу	2 664	-	1 962	3 859	-	8 485
Прострочені процентні доходи	-	-	-	-	-	-
Всього процентів нарахованих	2 664	-	1 962	3 859	-	8 485
<i>Нараховані комісійні доходи</i>						
- не прострочені	1	-	-	11	1 101	1 113
Всього комісій нараховано	1	-	-	11	1 101	1 113
<i>мінус резерв під очікувані кредитні збитки</i>	-	-	-	-	-	-
Всього дебіторської заборгованості за нарахованими доходами від банків	2 665	-	1 962	3 870	1 101	9 598

9. Дебіторська заборгованість за виданими авансами (код рядка 1130)

В рамках Договору про відшкодування збитків від курсової різниці від 06.04.2017 був укладений Консалтинговий договір BMZ EU FX 27992 від 14.01.2020 для надання послуг з висвітлення діяльності Фонду. В рамках Проекту «Підтримка ЄС для сходу України» відповідно до умов Договору щодо впровадження проекту «Підтримка Європейського союзу для Сходу України» був укладений Консалтинговий договір між Фондом та фірмою IPC.

Також у цій статті обліковується передоплата для здійснення поточної діяльності Фонду.

Загальна сума дебіторської заборгованості станом на 31.12.2022 становить 2 348 тис. гривень (станом на 31.12.2021 становила 1 025 тис. гривень).

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

10. Інша поточна дебіторська заборгованість (код рядка 1155)

Інша поточна дебіторська заборгованість Фонду складається з суми судових зборів, держмита за позовами Фонду про стягнення коштів позичальників та з суми компенсації часткового відшкодування втрат від девальвації гривні за Проектом II.

Інша дебіторська заборгованість (судові збори, держмита за позовами Фонду про стягнення коштів позичальників) станом на кінець дня 31.12.2022 року становила 46,7 тис. гривень, з якої 14,7 тис. грн. - прострочена дебіторська заборгованість, під яку створені резерви в повному обсязі 14,7 тис. грн.; станом на 31.12.2021 прострочена дебіторська заборгованість складала 18,4 тис. гривень, під яку на кінець 2021 року були сформовані резерви в повному обсязі.

Щодо дебіторської заборгованості по компенсації часткового відшкодування втрат від девальвації гривні за Проектом II відповідно до Договору про компенсацію між Фондом та KfW, відповідно до якого остання компенсує Фонду до 30% девальвації гривні основної суми кредитів, які надані в гривні, то у 2022 році за трьома з кредитами, відбулась девальвація гривні по відношенню до євро, порівняно з датою первісного визнання (датою надання кредиту) та датою повного погашення наданого кредиту (у 2021 році - за чотирма кредитами). Станом 31.12.2022 обліковується заборгованість KfW з компенсації втрат від девальвації гривні за двома кредитами в сумі 5 830 тис. гривень (еквівалент 149,6 тис. євро) (станом на 31.12.2021 - 43 307 тис. гривень (еквівалент 1 400 тис. євро)), компенсація буде відбуватися в євро на рахунок Фонду на підставі заявки та розрахунку Фонду наданого до KfW. Фонд може використовувати зазначену фінансову компенсацію виключно для часткового відшкодування втрат, які фактично виникли в результаті девальвації гривні по відношенню до євро стосовно виплат основного боргу за кредитами наданими Фондом банкам-партнерам, що фінансуються в рамках Проекту II.

11. Витрати майбутніх періодів (код рядка 1170)

У статті «Витрати майбутніх періодів» Фонд відображує витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів (Ліга, ліцензії КП М.Е. Doc, Power BI Pro, технічна підтримка системи бухгалтерського обліку 1С, тощо). Витрати майбутніх періодів станом на кінець дня 31.12.2022 року становили 116,0 тис. гривень (станом на 31.12.2021 року - 69,0 тис. гривень).

12. Інші оборотні активи (код рядка 1190)

Інші оборотні активи Фонду станом на кінець дня 31.12.2022 року становили 23,0 тис. гривень (судовий збір 2 тис. грн., сплачені штрафні санкції 21 тис. грн. - виплати 2020 року, пов'язані з судом Фонду проти ДПІ).

Також у складі Інших оборотних активів обліковуються активи (кошти на спеціальному електронному рахунку для обліку ПДВ, податковий кредит з ПДВ та податковий кредит з ПДВ не підтверджений) передані в результаті реорганізації (приєднання) ДУ «ОФІС АПМФС» в розмірі 179 тис. грн.

На думку управлінського персоналу Фонду, отримання зазначених активів є малойmovірним у зв'язку з чим був створений резерв в повному обсязі.

13. Необоротні активи (код рядка 1000 та 1010)

Необоротні активи Фонду представлені у вигляді нематеріальних активів, основних засобів та активу з права користування.

Зміни у складі нематеріальних активів (код рядка 1000) та основних засобів (код рядка 1010) станом на 31.12.2022 представлені таким чином:

	Нематеріальні активи	Основні засоби
Первісна вартість станом на 01.01.2022	379	350
Накопичена амортизація станом на 01.01.2022	217	76
Чиста балансова вартість станом на 01.01.2022	162	274
Надходження	-	159
Вибуття за історичною вартістю	-	-

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

Вибуття накопиченої амортизації	-	-
Амортизаційні нарахування	36	70
Первісна вартість станом на 31.12.2022	379	509
Накопичена амортизація станом на 31.12.2022	253	146
Чиста балансова вартість станом на 31.12.2022	126	363

Актив з права користування (код рядка 1010)

Зміни у складі нематеріальних активів (код рядка 1000) та основних засобів (код рядка 1010) станом на 31.12.2021 представлена таким чином:

	Нематеріальні активи	Основні засоби
Первісна вартість станом на 01.01.2021	379	0
Накопичена амортизація станом на 01.01.2021	145	67
Чиста балансова вартість станом на 01.01.2021	234	67
Надходження	-	230
Надходження в результаті реорганізації (приєднання) ДУ "ОФІС АПМФС"	0	53
Вибуття за історичною вартістю	-	-
Вибуття накопиченої амортизації	-	-
Амортизаційні нарахування	72	9
Первісна вартість станом на 31.12.2021	379	350
Накопичена амортизація станом на 31.12.2021	217	76
Чиста балансова вартість станом на 31.12.2021	162	274

Права користування майном первісно оцінено за собівартістю виходячи з умов договору оренди нежитлового приміщення від 27.08.2021 із застосуванням МСФЗ 16 "Оренда". 03 вересня 2021 року було первісно визнано актив з права користування.

Рух активу з права користування у 2022 році наведений нижче:

Нежитлове приміщення

Станом на 1 січня 2022 року	
Первісна вартість	2 703
Накопичений знос	(309)
Чиста балансова вартість на 1 січня 2022 року	2 394
Надходження	-
Вибуття	-
Зміни, які виникли в результаті зміни індексу або модифікації	(60)
Станом на 31 грудня 2022 року	
Первісна вартість	2 643
Накопичений знос	(1 258)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2022 року	1 385

Рух активу з права користування у 2021 році наведений нижче:

Нежитлове приміщення

Станом на 1 січня 2021 року	
Первісна вартість	-
Накопичений знос	-
Надходження	2 703
Вибуття	-
Станом на 31 грудня 2021 року	
Первісна вартість	2 703
Накопичений знос	(309)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2021 року	2 394

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

14. Статутний капітал (код рядка 1400)

Фонд зареєстрований як неприбуткова організація. Внески до статутного капіталу були зроблені в німецьких марках, під час держаної реєстрації Фонду розмір статутного фонду зафікований за офіційний курсом Національного банку України на дату прийняття рішення про створення Фонду 19.04.1999, курс - 2,145567 грн/німецька марка. У зв'язку з переходом з 01.01.2002 на євро, внески засновників Фонду були перераховані за офіційним курсом Національного банку на 01.01.2002, 1 євро за 1,95583 німецьких марок.

У березні 2019 року зі складу учасників Фонду вийшла KfW. Вихід KfW зі складу учасників Фонду відбувся без подальшої передачі її частки в статутному капіталі Фонду іншому учаснику або заміни учасника. Після виходу KfW, розмір статутного капіталу Фонду був зменшений, а її внесок перейшов до додаткового капіталу Фонду, відповідно до п.5.7. Статуту Фонду, Примітка 28.

У грудні 2019 року було прийнято рішення про вихід зі складу учасників Фонду Національного банку України. Свою частку в статутному капіталі Фонду Національний банк передав іншому учаснику - Кабінету міністрів України в особі Міністерства фінансів України. Після виходу НБУ, розмір статутного капіталу Фонду залишився без змін, відповідно до п.5.7. Статуту Фонду, Примітка 28.

Відповідно до пункту 4.3 Статуту Фонду, учасником Фонду, що володіє 100,00% статутного капіталу Фонду з 21.01.2020 є Кабінет Міністрів України в особі Міністерства фінансів України.

Наказом Міністерства фінансів України №66 від 14.02.2020 було прийняте рішення про збільшення статутного капіталу Фонду на 500 млн. грн., відповідні зміни були внесені в Статут Фонду, внесок був зроблений в грошовій формі, кошти надійшли на рахунок в повному обсязі 27.02.2020 (Примітка 28).

Ухвалений та повністю сплачений статутний капітал Фонду складається з таких компонентів:

Засновники	31.12.2022 року		31.12.2021 року	
	Частка у статутному капіталі, %	Сума	Частка у статутному капіталі, %	Сума
Міністерство фінансів України (від імені Кабінету Міністрів України)	100%	542 911	100%	542 911
Всього статутного капіталу	100.00%	542 911	100.00%	542 911

15. Додатковий капітал (код рядка 1410)

Станом на 31.12.2022 у додатковому капіталі обліковується перенесена зі статутного капіталу частка (25 747 тис. грн.) KfW, після її виходу зі складу учасників Фонду (станом на 31.12.2021 обліковується частка KfW - 25 747 тис. грн.).

Також, в результаті реорганізації ДУ «ОФІС АПМФС» шляхом приєднання до Фонду, у 2021 році відбулися зміни у додатковому капіталі, які виникли в результаті передачі активів та зобов'язань від ДУ «ОФІС АПМФС» до Фонду. Станом на 31.12.2022 сума додаткового капіталу, яка виникла в результаті приєднання ДУ «ОФІС АПМФС» до Фонду становить 8 107 тис. грн. (станом на 31.12.2021 - 8 107 тис. грн.).

Загальна сума додаткового капіталу станом на 31.12.2022 становить 33 854 тис. грн. (станом на 31.12.2021 - 33 854 тис. грн.).

16. Кредити отримані

Інші довгострокові зобов'язання (код рядка 1515)

Кредити отримані:

- це позика надана у рамках проекту «Програма з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості» (див. Примітку 1) на загальну суму 7 мільйонів євро. Відповідно до умов угод позика підлягає погашенню піврічними внесками (114 тис. євро), починаючи з грудня 2016 року. Срок остаточного погашення позики - грудень 2046 року. За непогашеним залишком позики сплачується фіксована процентна ставка 1% (яка складається з процентів за користування Позикою 0,75% та плати Міністерству фінансів України за надання коштів 0,25%). Протягом 2022 та 2021 років Фонд вчасно і в повному обсязі виконував свої обов'язки щодо обслуговування позики та інших вимог висунутих стороною, що надала позику (показники, визначені Субкредитним договором та Окремою угодою). Станом на 31 грудня 2022 року розрахункова справедлива вартість отриманої позики становила 206 051 тис. гривень (5 290 тис. євро) (у 2021 році - 170 631 тис. гривень (5 518 тис. євро)).
- це позика надана в рамках проекту «Підтримка малих та середніх підприємств» (див. Примітку 1) на загальну суму 10 мільйонів євро. Відповідно до умов угод позика підлягає погашенню піврічними внесками (166 тис. євро), починаючи з червня 2023 року. Срок остаточного погашення позики - грудень 2052 року. За непогашеним залишком позики сплачується фіксована процентна ставка 1% (яка складається з процентів за користування Позикою 0,75% та плати Міністерству фінансів України за надання коштів 0,25%). Протягом 2022 та 2021 років Фонд вчасно і в повному обсязі виконував свої обов'язки щодо обслуговування позики та інших вимог висунутих стороною, що надала позику (показники, визначені Субкредитним договором та Окремою угодою). Станом на 31 грудня 2022 року розрахункова справедлива вартість отриманої позики становила 376 578 тис. гривень (9 668 млн. євро) (у 2021 році - 309 226 тис. гривень (10 млн. євро)).
- це позика надана в рамках проекту «Рефінансування енергоефективних інвестицій малих та середніх підприємств України через фінансовий сектор» (див. Примітку 1) на загальну суму 7 мільйонів євро. Відповідно до умов угод позика підлягає погашенню піврічними внесками (175 тис. євро), починаючи з листопада 2032 року. Срок остаточного погашення позики - грудень 2052 року. За непогашеним залишком позики сплачується фіксована процентна ставка 2,25% (яка складається з процентів за користування Позикою 2,0% та плати Міністерству фінансів України за надання коштів 0,25%). Станом на 31 грудня 2022 року розрахункова справедлива вартість отриманої частин позики становила 155 804 тис. гривень (4 млн. євро) (у 2021 році - 0,00 тис. гривень).

Аналіз кредитів отриманих у розрізі строків погашення, валютного ризику наведений у Примітці 27.

17. Поточні зобов'язання і забезпечення

Поточні зобов'язання і забезпечення Фонду станом на 31.12.2022 складається із зобов'язання Фонду за виплатою частини основної суми за Позикою у рамках проекту «Програма з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості» та проекту «Підтримка малих та середніх підприємств», зобов'язання за виплатою комісії за зобов'язання, процентів та плати за надання коштів у рамках Проекту «Рефінансування енергоефективних інвестицій малих та середніх підприємств України через фінансовий сектор», забезпечення виплат відпусток, поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, Гранту отриманого від KfW в рамках Програми "FinancEast", Гранту отриманого від Уряду України в рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%", Гранту отриманого від Уряду України в рамках Програми "Доступна іпотека 7%", Гранту отриманого за Регіональною програмою з Львівською ОДА, Гранту отриманого від Уряду України в рамках Програми "Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%", сформованого резерву за наданими гарантіями в рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%", зобов'язань з оренди та зобов'язань (Грант BMZ № EU East 41775) в рамках Програми «FinancEast».

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

17. Поточні зобов'язання і забезпечення (продовження)

Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (код рядка 1610)

Відповідно до пункту 4.4 Договір про надання позики та гранту для фінансування Проекту I, укладеного KfW, Кабінетом Міністрів України та Фондом 18.09.2006 на загальну суму позики 7 млн. євро, перше повернення частини позики відбулося у жовтні 2016 року в сумі 114 тис. євро. Станом на 31.12.2022 короткострокова заборгованість за частиною основної суми позики, яка буде сплачена згідно з графіком у червні 2023 та грудні 2023 року становить 8 881 тис. гривень (228 тис. євро), (станом на 31.12.2021 - 7 050 тис. гривень (228 тис. євро)).

Відповідно до пункту 4.4 Договір про надання позики та гранту для фінансування Проекту II, укладеного KfW, Кабінетом Міністрів України та Фондом 29.12.2012 на загальну суму позики 10 млн. євро, перше повернення частини позики відбудеться у червні 2023 року в сумі 166 тис. євро. Станом на 31.12.2022 короткострокова заборгованість за частиною основної суми позики, яка буде сплачена згідно з графіком у червні 2023 та грудні 2023 року становить 12 932 тис. гривень (332 тис. євро), (станом на 31.12.2021 - 0,00 тис. гривень).

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (код рядка 1615)

У цій статті відображені поточну кредиторську заборгованість Фонду за надані послуги в рамках поточної діяльності. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги станом на 31.12.2022 року становила 8,0 тис. гривень (станом на 31.12.2021 року - 0,00 тис. гривень).

Поточні забезпечення (код рядка 1660)

Станом на 31.12.2022 обліковується резерв (забезпечення виплат) відпусток в сумі 1 764 тис. грн. (на кінець 2021 - 658 тис. гривень).

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Резерв відпусток (забезпечення виплат) на початок року	658	34
Сформовано резерву	1 245	767
Збільшення резерву в результаті реорганізації (приєднання) ДУ «ОФІС АПМФС»	-	394
Використано резерву	139	537
Резерв відпусток (забезпечення виплат) на кінець періоду (року)	1 764	658

Інші поточні зобов'язання (код рядка 1690)

Інші поточні зобов'язання	31.12.2022	31.12.2021
Грант отриманий за Програмою «Доступні кредити 5-7-9%»	89 011	1 043 386
Резерв за наданими гарантіями банкам в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%»	25 196	23 624
Грант отриманий за Програмою «Доступна іпотека 7%»	93 410	173 224
Грант отриманий за Регіональною програмою з Львівською ОДА	1 498	2 602
Грант отриманий за Програмою «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%»	96 910	100 000
Грант отриманий за Програмою «FinancEast»*	27	1 483
Комісія за зобов'язання за Проектом III, IV	109	-
Проценти до сплати за Проектом III, IV	130	-
Плата за надання коштів за Проектом III, IV	16	-

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

Заборгованість в рамках Консалтингового договору (грант BMZ № EU East 41775 Lot)	639	121
Всього за статтею	306 946	1 344 440

Грант отриманий за Програмою «Доступні кредити 5-7-9%». У січні 2020 Фонд розпочав впровадження державної програми «Доступні кредити 5-7-9%», в якій Фонд виступає агентом держави з впровадження програм підтримки ММСП. Одним з напрямів надання державної підтримки є здешевлення кредитів шляхом часткової компенсації процентної ставки за кредитами у національній валюті, наданими ММСП через уповноважені банки з використанням рахунків умовного зберігання (ескроу-рахунки). Кошти Гранту за Програмою «Доступні кредити 5-7-9%» отримані Фондом і не витрачені на часткову компенсацію процентів станом на 31.12.2022 становлять 89 011 тис. гривень, (з них 76 803 тис. гривень на ескоу-рахунках в уповноважених банках), станом на 31.12.2021 становлять 1 043 386 тис. гривень, (з них 864 816 тис. гривень на ескоу-рахунках в уповноважених банках). У II кварталі 2022 року за коштами отриманими від Мінфіну та перерахованими на ескоу-рахунок Фонду в АТ «Мегабанк», сформовано резерв в розмірі 100%, див. Примітку 7.

Резерв за наданими банкам гарантіями за кредитами, наданими ММСП в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%» формується відповідно до Положення про порядок формування Фондом резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами станом на 31.12.2022 становить 25 196 тис. гривень (станом на 31.12.2021 становить 23 624 тис. гривень), загальний гарантійний фонд станом на 31.12.2022 становить 506 924 тис. гривень (станом на 31.12.2021 становить 503 271 тис. гривень).

Станом на 31.12.2022 гарантії Фонду отримали наступні уповноважені банки: АБ «Укргазбанк», АТ КБ «Приватбанк», АТ «Укрексімбанк», АТ «Райффайзен банк АВАЛЬ», гарантійних виплат по гарантіях протягом 2022 року не відбулося (у 2021 році не відбулося).

Грант отриманий за Програмою «FinancEast». Проект «Підтримка ЄС для сходу України» - всього 8,69 млн. євро (з них 8,1 млн. євро - для співфінансування та компенсації вартості інвестиційних проектів ММСП, які здійснюють господарську діяльність на підконтрольних Уряду України територіях Донецької та Луганської областей; 590 тис. євро - для закупівлі товарів/ робіт/ послуг в рамках цього Проекту та сплати винагороди за управління Проектом). Кошти Гранту за Програмою «FinancEast» отримані Фондом і не витрачені на фінансову підтримку (субсидії/компенсації) станом на 31.12.2022 становлять 27 тис. гривень (з них 0,00 гривень на ескоу-рахунках в установах партнерів), станом на 31.12.2021 - 1 483 тис. гривень (з них 1 482 тис. гривень на ескоу-рахунках в установах партнерів).

Оскільки Грант отриманий від KfW в євро, а виплата фінансової підтримки (субсидій та компенсацій) на користь МСП здійснюється у гривні, виникає переоцінка проконвертованої частини коштів в гривню та витрати від сплати комісії банку за продаж валюти.

В рамках реалізації Проекту «Підтримка ЄС для сходу України» 24.12.2019 був укладений Консалтинговий договір BMZ № EU East 41775 для послуг з популяризації Програми «FinancEast». Сплата відбувається безпосередньо KfW з рахунку Гранту на підставі виставленого рахунку Контрагентом відповідно до умов Консалтингового договору. Заборгованість за Консалтинговим договором станом на 31.12.2022 становить 639 тис. гривень (станом на 31.12.2021 становить 121 тис. гривень).

Грант отриманий за Програмою «Доступна іпотека 7%». Для спільної реалізації державної програми «Доступна іпотека 7%» протягом 2021-2022 років Фонд розвитку підприємництва уклав Договори про співробітництво за програмою «Доступна іпотека 7%» див. Примітку 1.

Кошти Гранту за Програмою «Доступна іпотека 7%» отримані Фондом і не витрачені на часткову компенсацію процентів станом на 31.12.2022 становлять 93 410 тис. гривень, (з них 11 554 тис. гривень на ескоу-рахунках в уповноважених банках), станом на 31.12.2021 - 173 224 тис. гривень, (з них 25 390 тис. гривень на ескоу-рахунках в уповноважених банках). У II кварталі 2022 року за коштами отриманими від Мінфіну та перерахованими на ескоу-рахунок Фонду в АТ «Мегабанк», сформовано резерв в розмірі 100%, див. Примітку 7.

Грант отриманий за Регіональною програмою з Львівською ОДА в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%». Для співпраці та спільної реалізації Регіональної програми з Львівською ОДА у 2021 році Фондом розвитку підприємництва уклав Договори про співробітництво за програмою з 19 уповноваженими банками.

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

17. Поточні зобов'язання і забезпечення (продовження)

Кошти Гранту за Регіональною програмою з Львівською ОДА отримані Фондом і не витрачені на часткову компенсацію процентів станом на 31.12.2022 становлять 1 498 тис. гривень, (з них 0,00 тис. гривень на ескроу-рахунках в уповноважених банках), станом на 31.12.2021 - 2 602 тис. гривень, (з них 2 602 тис. гривень на ескроу-рахунках в уповноважених банках). Протягом 2022 року програма була призупинена, а кошти, які залишилися на ескроу рахунках Фонду в уповноважених банках, були повернені на рахунок Фонду в ДКСУ.

Грант отриманий за Програмою «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%». У четвертому кварталі 2021 року Фонд розпочав реалізацію державної Програми «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%».

Кошти Гранту за Програмою «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%» отримані Фондом і не витрачені на часткову компенсацію процентів станом на 31.12.2022 становлять 96 910 тис. гривень, (з них 7 837 тис. гривень на ескроу-рахунках в уповноважених банках), станом на 31.12.2021 становили 100 000 тис. гривень, кошти на ескроу-рахунки в уповноважені банки не перераховувались.

18. Орендні зобов'язання

Орендні зобов'язання Фонду представлені нижче:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Довгострокова частина зобов'язання з оренди (код рядка 1515)	760	1 500
Короткострокова частина зобов'язання з оренди (код рядка 1610)	1 027	749
Всього зобов'язань	1 787	2 249

За 2022 рік процентні витрати по орендним зобов'язанням становили 79 тис. грн. (за 2021 рік - 27 тис. грн.).

Протягом 2022 року загальний обсяг відтоку грошових коштів за оренду становив 480 тис. грн. (у 2021 році - 481 тис. грн.).

19. Процентні, комісійні та інші доходи за основною дільністю

У функціональній валюті (гривні) доходи визнаються на основі принципу нарахування, коли існує впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод, а сума доходу може бути достовірно визначена.

За 2022 рік, дані про процентні та комісійні доходи представлено наступним чином:

	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи		
Процентні доходи за кредитами за Програмою мікрокредитування	15 104	15 139
Процентні доходи за кредитами за Проектом I	4 959	5 193
Процентні доходи за кредитами банкам за Програмою ММСП	9 990	10 387
Процентні доходи за кредитами за Проектом II	29 400	21 803
Процентні доходи за кредитами за Проектом III, IV	477	-
Всього процентних доходів	59 930	52 522

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

	2022 рік	2021 рік
Комісійні доходи		
Дохід від комісії за зобов'язання за Програмою ММСП	1	
Дохід від амортизації відстроченої одноразової комісії за Програмою мікрокредитування	177	275
Дохід від амортизації відстроченої одноразової комісії за Програмою ММСП	60	79
Дохід від амортизації відстроченої одноразової комісії за Проектом II	498	479
Дохід від амортизації відстроченої одноразової комісії за Проектом I	-	25
Дохід від амортизації відстроченої одноразової комісії за Проектом III, IV	5	-
Комісія за надання гарантії за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%"	3 169	4 012
Всього комісійні доходи	3 910	4 870
Інші доходи від основної діяльності		
Плата за адміністрування Регіональної програми з ЛОДА в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%»	-	154
Дохід від основної діяльності (код рядка 2000)	63 840	57 546
20. Інші операційні доходи (код рядка 2120)		
Інші операційні доходи (код рядка 2120)	2022 рік	2021 рік
Зменшення створеного резерву під знецінення за наданими кредитами	22 428	1 096
Зменшення створеного резерву під знецінення за наданими гарантіями	19 012	12 902
Дохід від переоцінки іноземної валюти	429 455	121 092
Доходи від впровадження Гранту за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%"	7 280 758	3 813 799
Доходи від впровадження Гранту за Програмою "Доступна іпотека 7%, 3%"	79 814	22 776
Доходи від впровадження Гранту за Програмою "FinancEast"	15 426	63 929
Доходи від дооцінки Гранту Програмою "FinancEast" (зміна курсу іноземної валюти)	1 076	750
Доходи від впровадження Гранту (BMZ № EU East 41775) за Програмою FinancEast	157	1 071
Доходи від впровадження Гранту (Contract for Consulting Services) за Програмою FinancEast	2 427	163
Доходи від впровадження Гранту (BMZ №.EU FX 27992)	97	1 243
Доходи від впровадження Гранту в рамках Програми "Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%"	3 090	-
Доходи від впровадження Гранту за Регіональною програмою з ЛОДА в рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%"	1 104	3 553
Всього інших операційних доходів	7 854 844	4 042 374

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

20. Інші операційні доходи (код рядка 2120) (продовження)

У 2022 році резерви під очікувані кредитні збитки за наданими кредитами були розформовані у зв'язку із збільшенням справедливої вартості предметів застави за діючим кредитним портфелем Фонду, що вплинуло на розрахунок рівня втрат у разі дефолту за фінансовими інструментами, а також у зв'язку із плановим погашенням наданих кредитів банками-партнерами, що вплинуло на експозицію під ризиком.

У 2022 році резерви під очікувані збитки за наданими гарантіями були розформовані переважно у зв'язку із зменшенням максимальної суми сплати за наданою гарантією, за кредитами яких, Фонд надав гарантії.

Оскільки функціональною валютою Фонду є гривня, кредитний портфель Фонду, який був сформований в євро, зазнає впливу у зв'язку зі зміною (ростом) офіційного курсу НБУ гривні до євро протягом року, в результаті чого, відбувається переоцінка зазначеного портфелю заборгованості.

21. Інші доходи (код рядка 2240) та інші витрати (код рядка 2270)

У складі інших доходів відображені суми зміни (визнання) справедливої вартості похідного фінансового інструменту в розмірі 112 062 тис. гривень у 2022 році (у 2021 році - 78 742 тис. гривень) та інших витрат у 2022 році - 45 894 тис. гривень (у 2021 році - 73 429 тис. гривень).

22. Інші фінансові доходи (код рядка 2220)

У складі інших фінансових доходів відображені отримані проценти на залишок коштів на рахунку в розмірі 166 тис. грн. у 2022 році (у 2021 році - 30,00 тис. грн.).

23. Процентні та комісійні витрати

За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, процентні та комісійні витрати Фонду представлені таким чином:

	2022 рік	2021 рік
Комісійні витрати		
Комісія за згоду на надання коштів Позики за Проектом III, IV	(107)	-
Всього комісійні витрати	(107)	-
 Процентні витрати		
Позика від Міністерства фінансів України за Проектом I	(1 957)	(1 909)
Позика від Міністерства фінансів України за Проектом II	(3 444)	(3 226)
Позика від Міністерства фінансів України за Проектом III, IV	(146)	-
Фінансові витрати на зобов'язання з оренди	(79)	(27)
Всього процентних витрат	(5 626)	(5 162)
Фінансові витрати (2250)	(5 733)	(5 162)

Інформація щодо процентних витрат за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 31.

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

24. Адміністративні витрати (код рядка 2130)

Адміністративні витрати за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, представлені наступним чином:

	2022 рік	2021 рік
Винагорода за адміністрування Фонду	-	9 766
Витрати на аудит Проекту II	300	240
Витрати на аудит Фонду	166	-
Амортизація необоротних активів	105	82
Амортизація активу з права користування орендним майном	949	309
Комісії банків за обслуговування рахунків, комісії з продажу валюти	90	14
Витрати на оплату праці	16 970	7 379
Витрати на єдиний соціальний внесок	3 185	1 469
Витрати на комунальні та експлуатаційні послуги	289	107
Інші витрати	174	158
Всього адміністративні витрати	22 228	19 524

01 липня 2021 року із зв'язку реорганізацією ДУ «ОФІС АПМФС» шляхом приєднання до Фонду всі співробітники ДУ «ОФІС АПМФС» були зараховані до облікового складу Фонду у зв'язку чим у Фонді значно збільшилися витрати на оплату праці персоналу, витрати на сплату єдиного соціального внеску та витрати на комунальні та експлуатаційні послуги, пов'язані з орендою офісного приміщення для Фонду.

Інші витрати - це витрати пов'язані з поточною діяльністю Фонду (витрати на службові відрядження, поштові та господарські витрати, ліцензійні витрати тощо).

25. Інші операційні витрати (код рядка 2180)

Інші операційні витрати за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, представлені наступним чином:

Інші операційні витрати (код рядка 2180)	2022 рік	2021 рік
Збільшення резерву під знецінення активів	(26 175)	(1 108)
Створення резерву за наданими гарантіями за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%"	(20 584)	(20 161)
Створення резерву під знецінення в результаті приєднання ДУ ОФІС АПМФС	-	(179)
Створення резерву за залишками коштів на ескроу-рахунку Фонду в уповноваженому банку, визнаного неплатоспроможним, за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%"	(12 208)	-
Створення резерву за залишками коштів на ескроу-рахунку Фонду в уповноваженому банку, визнаного неплатоспроможним, за Програмою "Доступна іпотека 7%"	(1 467)	-
Збитки від переоцінки іноземної валюти	(335 642)	(163 260)
Витрати (компенсація процентів) при впровадженні Гранту за Програмою Доступні кредити 5-7-9%	(7 280 758)	(3 813 799)

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

Витрати - плата за аудит коштів Гранту за Програмою Доступні кредити 5-7-9%	(2 399)	
Витрати (компенсація процентів) при впровадженні Гранту за Програмою Доступна іпотека 7%	(79 637)	(22 776)
Витрати (компенсація процентів) при впровадженні Гранту за Програмою Доступна іпотека 3%	(177)	-
Витрати (компенсація процентів) при впровадженні Гранту за Регіональною програмою з ЛОДА в рамках Програми Доступні кредити 5-7-9%	(1 104)	(3 553)
Витрати (компенсація процентів) при впровадженні Гранту в рамках Програми Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%	(3 090)	-
Витрати - комісія при перерахуванні коштів Гранту за Програмою "FinancEast"	(2)	(1)
Комісія за конвертацію коштів Гранту за Програмою "FinancEast"	(7)	(12)
Виплачена фінансова підтримка на користь МСП за рахунок коштів Гранту за Програмою "FinancEast"	(15 170)	(62 574)
Витрати від уцінки Гранту за Програмою "FinancEast" (zmіна курсу іноземної валюти)	(1 734)	-
Витрати на аудит коштів Гранту за Програмою "FinancEast"	(250)	(250)
Плата за адміністрування коштів Гранту за Програмою "FinancEast"	-	(1 092)
Витрати при впровадженні Гранту BMZ № EU East 41775 Lot 2 Програма FinancEast	(672)	(475)
Витрати при впровадженні Гранту (консалтинговий договір з тендерним агентом Др. Каспареком) Програма FinancEast	(318)	-
Витрати при впровадженні Гранту (консалтинговий договір з консультантом Кузнецовим) Програма FinancEast	(1 087)	-
Витрати при впровадженні Гранту BMZ No.EU FX 27992 Lot 1.	(91)	(876)
Інші операційні витрати	(103)	(131)
	(7 782 675)	(4 090 247)

У 2022 році були сформовані резерви під очікувані кредитні збитки за кредитами у зв'язку із збільшенням ймовірності дефолту банків-партнерів, зменшенням справедливої вартості отриманого забезпечення та у зв'язку із збільшенням експозиції під ризиком в результаті надання нових кредитів банкам-партнерам.

Протягом 2022 року Фонд додатково сформував резерв за наданими гарантіями у зв'язку із збільшенням ймовірності дефолту ММП, за кредитами яких, Фонд надав гарантії.

У II кварталі 2022 року було сформовано резерв за коштами, які знаходилися на ескроу-рахунках Фонду в уповноваженому банку АТ «Мегабанк» за програмами «Доступні кредити 5-7-9%» та «Доступна іпотека 7%» в розмірі 100%, у зв'язку із визнанням зазначеного банку неплатоспроможним.

Оскільки функціональною валютою Фонду є гривня, кредитний портфель Фонду, який був сформований в євро, зазнає впливу у зв'язку зі зміною (ростом) офіційного курсу НБУ гривні до євро протягом року, в результаті чого, відбувається знецінення зазначеного портфелю заборгованості.

Інші операційні витрати - це витрати пов'язані з поточною діяльністю Фонду.

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

26. Похідний фінансовий інструмент (код рядка 1040, 1125, 1155)

В рамках Проекту II та Проекту III, IV Фонд надає кредити прийнятним банкам-партнерам деноміновані у гривні, при цьому зобов'язання Фонду перед МФУ залишаються в євро, комісія за зобов'язання, проценти та плата за позику перераховуються на рахунки МФУ у гривні за офіційним курсом гривні до євро НБУ на дату перерахування зобов'язань.

З метою управління валютним ризиком Фонду KfW досягнула згоди з Європейським Союзом у рамках програмами Neighborhood Investment Facility щодо використання коштів на компенсацію збитків від зниження курсу гривні в рамках Проекту II та Проекту III, IV. У зв'язку з цим, був підписаний Договір «Про відшкодування збитків від курсової різниці» (далі - Договір про компенсацію) між Фондом та KfW від 06.04.2017, відповідно до якого Європейський Союз через KfW надасть Фонду фінансову компенсацію збитків від зниження курсу гривні у розмірі, що не перевищує 5 млн. євро, період впровадження договору 160 місяців з дати підписання.

Фонд може використовувати зазначену фінансову компенсацію виключно для часткового відшкодування втрат, які фактично виникли в результаті девальвації гривні по відношенню до євро стосовно виплат основного боргу за кредитами наданими Фондом банкам-партнерам, що фінансуються в рамках Проекту II та Проекту III, IV.

Договір про компенсацію Фонд класифікує як похідний фінансовий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю із застосуванням моделі опціонного ціноутворення - стандартна форма Германа - Колхагена формули Блека - Шоулза. Відповідно до вимог МСФЗ доходи або витрати, які виникають в результаті зміни справедливої вартості похідного фінансового інструменту визнаються в складі інших доходів або інших витрат.

Станом на 31.12.2022 справедлива вартість похідного інструмента становить 149 582 тис. грн. (станом на 31.12.2021 - 73 789 тис. грн.)

Похідний фінансовий інструмент за Проектом II	31.12.2022	31.12.2021
Довгострокова частина (код рядка 1040)	12 277	69 762
Короткострокова частина (код рядка 1125)	104 565	4 027
Всього	116 842	73 789
Похідний фінансовий інструмент за Проектом III/IV	31.12.2022	31.12.2021
Довгострокова частина (код рядка 1040)	32 740	-
Короткострокова частина (код рядка 1125)	-	-
Всього	32 740	-
Всього Похідний фінансовий інструмент	149 582	73 789

27. Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками Фонду здійснюється стосовно фінансових ризиків (кредитного, ринкового та ризику ліквідності), а також операційних та юридичних ризиків. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політик, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Кредитний ризик. Управління кредитним ризиком здійснюється відповідно до вимог Політики з управління ризиками, затвердженої Наглядовою Радою Фонду у 2020 році.

Фонд наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить фінансові збитки іншій стороні внаслідок невиконання зобов'язань. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних та інших операцій Фонду з контрагентами, внаслідок яких виникають фінансові активи. Максимальний рівень кредитного ризику Фонду відображається в балансовій вартості фінансових активів у звіті про фінансовий стан.

Фонд структурує рівні кредитного ризику, на який він наражається, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає по відношенню до одного позичальника.

Управління кредитним ризиком здійснюється на основі регулярного аналізу спроможності позичальників виконувати свої зобов'язання із погашення кредитів та сплати процентів, а також, за необхідності, шляхом зміни лімітів кредитування. Управління кредитним ризиком здійснюється також частково за рахунок отримання забезпечення.

Для моніторингу кредитного ризику Фонд складає регулярні звіти на підставі структурованого аналізу бізнесу та фінансових показників банків-партнерів. Вся інформація про суттєві ризики стосовно банків, кредитоспроможність яких погіршується, доводиться до відома керівництва та Ради Фонду, які їх аналізують.

Географічний ризик. Станом на 31 грудня 2022 року активи Фонду сконцентровані в Україні (у 2021 році - в Україні).

Ринковий ризик. Фонд наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями процентних ставок та валют, які залежать від загальних та специфічних ринкових змін.

Валютний ризик. Фонд наражається на ризик у зв'язку з впливом коливання курсів обміну іноземних валют на його фінансовий стан та грошові потоки. Управління валютним ризиком здійснюється шляхом утримання обмеженої балансової позиції Фонду у валютах, відмінних від його функціональної валюти. У випадку перевищення обмежень аналізуються причини його виникнення та пропонуються заходи щодо пом'якшення ризику, нормалізації позиції.

Основними інструментами управління валютним ризиком Фонд є постійний моніторинг і контроль валютних позицій; застосування інструментів хеджування шляхом укладання угод щодо покриття можливих збитків від знецінення національної валюти.

Внаслідок залучення ресурсів у євро та подальшого кредитування банків-партнерів у гривні, Фонд наражається на ризик збитків у разі знецінення гривні. Станом на 31.12.2022 всі ресурси Фонду були залучені в євро. З метою управління валютним ризиком Фонду, між Фондом та KfW був підписаний Договір про компенсацію. Дія договору поширюється на кредити, які надаються банкам-партнерам в гривні в рамках Проекту II та Проекту III, IV. За умовами договору Фонд отримає компенсацію до 30% девальвації гривні по відношенню до євро за кредитами укладеними в рамках Проекту II та Проекту III, IV (застосовується виключно до суми основного боргу) у дату повного погашення кредитного договору.

Оскільки за цим похідним фінансовим інструментом не проводиться торгівля на організованому ринку, для врахування деривативу у валютній позиції його сума розрахована як різниця між еквівалентами дельти валютного колл-опціону на купівлю і дельти валютного колл-опціону на продаж за кожним наданим кредитом, на який розповсюджується дія Договору про компенсацію.

Для розрахунку величини коефіцієнта «дельта» європейського опціону методом кількісної оцінки Фонд використовує модель Блека-Шоулза, яка застосовується для розрахунку справедливої вартості деривативу.

У поданій нижче таблиці наведена концентрація валютного ризику Фонду на звітну дату. У таблиці наведені активи та зобов'язання Фонду за балансовою вартістю у розрізі валют станом на 31 грудня 2022 року.

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

27. Управління фінансовими ризиками (продовження)

	31.12.2022	ЄВРО	Гривня	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	167 925	893 404	1 061 329	
Кредити банкам	642 291	809 709	1 452 000	
Проценти від банків	3 481	8 143	11 624	
Комісія за надання гарантій	-	616	616	
Похідний фінансовий інструмент	149 582	-	149 582	
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	5 830	-	5 830	
Всього фінансових активів	969 109	1 711 872	2 680 981	
Фінансові зобов'язання				
Кредити отримані	760 245	-	760 245	
Комісії до сплати	109	-	109	
Проценти до сплати	130	-	130	
Плата за надання кредиту до сплати	16	-	16	
Зобов'язання з оренди	-	1 787	1 787	
Резерв за наданими гарантіями	-	25 196	25 196	
Всього фінансових зобов'язань	760 500	26 983	787 483	
Чиста позиція	208 609	1 684 889	1 893 498	

Станом на 31 грудня 2021 року Фонд мав такі валютні позиції:

	2021	ЄВРО	Гривня	Всього
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	93 767	1 856 745	1 950 512	
Кредити банкам	644 439	548 911	1 193 350	
Проценти від банків	2 664	5 821	8 485	
Комісія за зобов'язання з надання кредитів до отримання	-	12	12	
Комісія за надання гарантій	-	1 101	1 101	
Похідний фінансовий інструмент	73 789	-	73 789	
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	43 307	-	43 307	
Всього фінансових активів	857 966	2 412 590	3 270 556	
Фінансові зобов'язання				
Кредити отримані	486 907	-	486 907	
Зобов'язання з оренди	-	2 249	2 249	
Резерв за наданими гарантіями	-	23 624	23 624	
Всього фінансових зобов'язань	486 907	25 873	512 780	
Чиста позиція	371 059	2 386 717	2 757 776	

Нижче в таблиці показано зміну фінансового результату та капіталу в наслідок можливих змін курсів обміну іноземних валют, що використовувались на звітну дату, при незмінності всіх інших змінних характеристик.

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

27. Управління фінансовими ризиками (продовження)

	На 31 грудня 2022 року		На 31 грудня 2021 року	
	Вплив на фінансовий результат, тис. грн.	Вплив на капітал, тис. грн.	Вплив на фінансовий результат, тис. грн.	Вплив на капітал, тис. грн.
Посилення євро на 5% (2021: посилення на 5%)	10 430	10 430	18 553	18 553
Послаблення євро на 5% (2021: послаблення на 5%)	(10 430)	(10 430)	(18 553)	(18 553)

Ризик процентної ставки. Ризик процентної ставки - це ризик збитків внаслідок несприятливих змін процентної ставки. Процентна маржа може збільшуватись в результаті таких змін, але може також зменшуватись, або приносити збитки в разі несподіваних змін. Ліміти на рівні розриву строків перегляду процентних ставок не встановлюються, оскільки основною діяльністю Фонду є фінансування мікро- та малих підприємств через уповноважені банки-партнери переважно за рахунок власного капіталу Фонду.

Рішенням Наглядової Ради Фонду внесені зміни до умов Програм та Проектів Фонду в частині розміру процентних ставок за кредитами:

За Програмою мікрокредитування: фіксована ставка від 2% до 10% річних або змінювана ставка - "EURIBOR + надбавка", де розмір надбавки від 2% до 10% річних, а при від'ємному значенні EURIBOR за базу змінюваної процентної ставки приймається 0 (нуль) % річних;

За Проектом I процентна ставка становить "EURIBOR + надбавка", де розмір надбавки від 2% до 10% річних, а при від'ємному значенні EURIBOR за базу змінюваної процентної ставки приймається 0 (нуль) % річних;

За Проектом II процентна ставка дорівнює плаваючій процентній ставці UIRD на термін 3 місяці.

За Проектом III/IV процентна ставка дорівнює плаваючій процентній ставці UIRD на термін 3 місяці.

За Програмою ММСП процентна ставка дорівнює плаваючій процентній ставці UIRD на термін 3 місяці.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Фонду станом на 31 грудня 2022 року. До таблиці включено активи та зобов'язання Фонду за балансовими сумами в розрізі строків перегляду процентної ставки відповідно до договору або строків погашення залежно від того, що відбудеться раніше.

	До запитання						Всього
	31.12.2022	та до 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	1-5 років	Понад 5 років	
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 061 329	-	-	-	-	-	1 061 329
Кредити банкам	977 863	-	357 884	116 253	-	-	1 452 000
Проценти від банків Комісія за надання гарантій	11 624	-	-	-	-	-	11 624
Похідний фінансовий інструмент	-	-	-	-	-	-	616
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	-	-	-	-	-	149 582	149 582
Всього фінансових активів	2 050 816		357 884	116 253		156 028	2 680 981

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

Фінансові зобов'язання

Кредити отримані	-	21 813	87 562	650 870	-	760 245
Комісії до сплати	-	109	-	-	-	109
Проценти до сплати	-	130	-	-	-	130
Плата за надання кредиту до сплати	-	16	-	-	-	16
Зобов'язання з оренди	-	-	-	-	1 787	1 787
Резерв за наданими гарантіями	-	-	-	-	25 196	25 196
Всього фінансових зобов'язань	-	22 068	87 562	650 870	26 983	787 483
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	2 050 816	-	335 816	28 691 (650 870)	129 045	1 893 498

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Фонду станом на 31 грудня 2021 року:

	До запитання	та до 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	1-5 років	Понад 5 років	Безпроцен-тні	Всього
31.12.2021								
Фінансові активи								
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 950 512	-	-	-	-	-	-	1 950 512
Кредити банкам	610 756	-	154 568	428 026	-	-	-	1 193 350
Проценти від банків	8 485	-	-	-	-	-	-	8 485
Комісія за зобов'язання з надання кредитів до отримання	-	-	-	-	-	-	-	-
Комісія за надання гарантій	-	-	-	-	-	-	12	12
Похідний фінансовий інструмент	-	-	-	-	-	-	1 101	1 101
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	-	-	-	-	-	73 789	73 789	73 789
Всього фінансових активів	2 569 753	-	154 568	428 026	-	43 307	43 307	
Фінансові зобов'язання								
Кредити отримані	-	7 050	69 452	410 405	-	-	-	486 907
Зобов'язання з оренди	-	-	-	-	-	-	2 249	2 249
Резерв за наданими гарантіями	-	-	-	-	-	23 624	23 624	23 624
Всього фінансових зобов'язань	-	7 050	69 452	410 405	25 873	512 780		
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	2 569 753	-	147 518	358 574 (410 405)	92 336	2 757 776		

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

27. Управління фінансовими ризиками (продовження)

Якби станом на 31.12.2022 процентні ставки були на 5% вище/нижче (31.12.2021 на 5% вище/нижче) при незмінності всіх інших змінних, прибуток за рік та капітал були би на 32 264 тис. грн. (у 2021 році - 27 500 тис. грн.) вище/нижче, переважно в результаті більших/менших процентних доходів по кредитах зі змінною процентною ставкою. За кредитами з фіксованою ставкою керівництво Фонду не бачить ризику від зміни процентної ставки.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності визначається як ризик того, що Фонд матиме труднощі з виконанням своїх фінансових зобов'язань. Управління ліквідністю Фонду вимагає проведення аналізу рівня ліквідних активів, необхідного для врегулювання зобов'язань при настанні строку їх погашення та здійснення контролю за відповідністю балансових нормативів ліквідності регулятивним вимогам.

Діяльність Фонду організована таким чином, що усі його поточні зобов'язання належним чином відповідають виділеним джерелам надходження грошових коштів: виплати співробітниками та інші господарські витрати фінансуються за рахунок грошових коштів від регулярної сплати процентів банками-партнерами.

Нижче в таблиці представлений аналіз фінансових активів за балансовою вартістю та за строками погашення, передбаченими договорами. Знецінені кредити включені до таблиці за балансовою вартістю за вирахуванням резервів на покриття збитків від знецінення та за очікуваними строками надходження грошових потоків.

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається, виходячи з умов, існуючих станом на кінець звітного періоду. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу станом на кінець звітного періоду.

Позицію ліквідності Фонду станом на 31 грудня 2022 року показано нижче:

	До запитання 31.12.2022 та до 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	1-5 років	Понад 5 років	Всього
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 061 329	-	-	-	-	1 061 329
Кредити банкам	-	-	720 125	731 875	-	1 452 000
Проценти від банків	11 624	-	-	-	-	11 624
Комісія за надання гарантій	616	-	-	-	-	616
Похідний фінансовий інструмент	-	-	104 565	45 017	-	149 582
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	-	-	5 830	-	-	5 830
Всього фінансових активів	1 073 569	-	830 520	776 892	-	2 680 981
Фінансові зобов'язання						
Кредити отримані	-	-	21 813	87 562	650 870	760 245
Комісії до сплати	-	-	109	-	-	109
Проценти до сплати	-	-	130	-	-	130
Плата за надання кредиту до сплати	-	-	16	-	-	16
Зобов'язання з оренди	-	-	1 027	760	-	1 787
Резерв за наданими гарантіями	-	-	25 196	-	-	25 196
Всього фінансових зобов'язань	-	-	48 291	88 322	650 870	787 483
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	1 073 569	-	782 229	688 570	(650 870)	1 893 498

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

27. Управління фінансовими ризиками (продовження)

Позицію ліквідності Фонду станом на 31 грудня 2021 року показано нижче:

	31.12.2021	До запитання та до 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	1-5 років	Понад 5 років	Всього
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 950 512						1 950 512
Кредити банкам	61 845	49 992	254 478	827 035			1 193 350
Проценти від банків	8 485						8 485
Комісія за зобов'язання з надання кредитів до отримання	12						12
Комісія за надання гарантій	1 101						1 101
Похідний фінансовий інструмент	-		4 027	69 762			73 789
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	-		43 307				43 307
Всього фінансових активів	2 021 955	49 992	301 812	896 797			3 270 556
Фінансові зобов'язання							
Кредити отримані	-		7 050	69 452	410 405		486 907
Зобов'язання з оренди	-		749	1 500			2 249
Резерв за наданими гарантіями	-		23 624				23 624
Всього фінансових зобов'язань	-	-	31 423	70 952	410 405		512 780
Розрив ліквідності за фінансовими інструментами	2 021 955	49 992	270 389	825 845	(410 405)		2 757 776

У поданій нижче таблиці наведені дисконтовані/недисконтовані грошові потоки пов'язані з виконанням Фондом зобов'язань за залученими кредитами станом на 31 грудня 2022 року:

	Дисконтована вартість платежів за основною сумою кредитів та процентами, тис. грн.	Недисконтована вартість платежів за основною сумою кредитів та процентами, тис. грн.
До 1 місяця		
Від 1 до 3 місяців	-	
Від 3 місяців до 1 року	30 744	31 006
Від 1 до 5 років	118 908	123 357
Понад 5 років	610 593	745 613
Всього	760 245	899 976
Мінус несплачені проценти		(139 731)
Всього отримані кредити	760 245	760 245

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

27. Управління фінансовими ризиками (продовження)

У поданій нижче таблиці наведено дисконтовані/недисконтовані грошові потоки пов'язані з виконанням Фондом зобов'язань за залученими кредитами станом на 31 грудня 2021 року:

	Дисконтувана вартість платежів за основною сумаю кредитів та процентами, тис. грн.	Недисконтувана вартість платежів за основною сумаю кредитів та процентами, тис. грн.
До 1 місяця	-	-
Від 1 до 3 місяців	-	-
Від 3 місяців до 1 року	11 813	11 902
Від 1 до 5 років	84 656	87 432
Понад 5 років	390 438	460 553
Всього	486 907	559 887
Мінус несплачені проценти	-	(72 980)
Всього отримані кредити	486 907	486 907

28. Управління капіталом

Капітал Фонду складається із залишкової вартості активів Фонду після вирахування його зобов'язань. Мета Фонду при управлінням капіталом полягає у забезпеченні (а) дотримання вимог капіталу, встановлених Національним банком України та (б) спроможності Фонду функціонувати як безперервно діюче підприємство. Сума капіталу, яким управляє Фонд, на кінець 31.12.2022 року становить гривень 1 614 627 тис. гривень (2021 році - 1 440 241 тис. гривень).

Власний капітал Фонду складається з таких компонентів:

В гривнях	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Чисті активи, в тому числі		
Власний капітал:		
Статутний капітал	542 911	542 911
Додатковий капітал	33 854	33 854
Нерозподілений прибуток	1 037 858	863 476
Всього власний капітал	1 614 623	1 440 241

29. Умовні та інші зобов'язання

Судові процедури. В ході своєї поточної діяльності Фонд час від часу доводиться виступати стороною у судових справах, пов'язаних із стягненням проблемної заборгованості. Виходячи з власної оцінки, а також рекомендацій професійних консультантів, управлінський персонал Фонду вважає, що результати таких судових справ не приведуть до суттєвих збитків для Фонду, і відповідно резерв за такими судовими справами зверх тих зобов'язань, які вже відображені у фінансовій звітності Фонд не нараховував.

У провадженні Господарського суду м. Києва знаходиться дві судові справи за позовом Фонду:

Справа №910/12464/22 за позовом Фонду до АТ «Мегабанк» в особі Уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про захист майнових прав, визнання противправними дій АТ «Мегабанк», внесення змін до реєстру акцептованих вимог кредиторів АТ «Мегабанк», позачергового

29. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

задоволення кредиторських вимог Фонду та стягнення грошових коштів в розмірі 1 466 991,91 грн., що знаходяться на рахунку умовного зберігання (ескроу), відкритого Фондом в АТ «Мегабанк» з метою реалізації державної програми «Доступна іпотека 7%».

Господарський суд міста Києва ухвалою від 21.11.2022 прийняв позовну заяву Фонду до розгляду, відкрив провадження у справі за правилами загального позовного провадження. Наступне засідання призначено на 13.03.2023 року.

Справа № 910/13602/22. Ухвалою Господарського суду м. Києва від 30.01.2023 відкрито провадження у справі № 910/13602/22 за позовом Фонду до Уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на здійснення ліквідації ПАТ «Златобанк» (далі - Відповідач) про визнання протиправними дій Відповідача в частині відхилення кредиторських вимог Фонду у розмірі 7685,09 гривень та 13381,67 євро; зобов'язання Відповідача додатково акцептувати (визнати) кредиторські вимоги Фонду у розмірі 7 685,09 гривень та 13 381,67 євро, внести зміни до реєстру акцептованих вимог кредиторів ПАТ «Златобанк» в частині збільшення акцептованих вимог позивача у розмірі 7 685,09 гривень і 13 381,67 євро та подати зміни на затвердження Виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Підготовче засідання призначено на 28.02.2023 року.

Податкове законодавство. Податкове законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні місцеві та центральні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Фонду у зв'язку з його діяльністю та операціями в рамках цієї діяльності.

Податкові органи можуть займати більш агресивну позицію та використовувати складніший підхід у своєму тлумаченні законодавства та проведенні податкових перевірок. Вищевказані аспекти та можлива активізація зусиль зі збору податків, спрямованих на задоволення потреб бюджету, можуть привести до зростання рівня та частоти податкових перевірок. Зокрема, імовірно, що операції та діяльність, які в минулому не оскаржувалися, будуть оскаржуватись. У результаті чого можуть бути нараховані значні додаткові суми податків, штрафів та пені.

Як зазначено в Примітці 4, Фонд зареєстрований як неприбуткова організація. Він не працює з метою отримання прибутку й не розподіляє прибуток серед своїх засновників. Фонд зареєстрований платником ПДВ.

Зобов'язання, пов'язані з наданим кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення грошових коштів для задоволення фінансових потреб банків-партнерів. Ці зобов'язання мають силу лише за умови дотримання банками-партнерами певних кредитних стандартів та їх відповідності критеріям прийнятності Фонду. Внаслідок цього Фонд вважає ці існуючі зобов'язання з надання кредитів відключними.

Станом на 31 грудня 2022 року Фонд не мав зобов'язання з надання кредитів у рамках Програм та Проектів, (станом на 31 грудня 2021 року Фонд не мав зобов'язання з надання кредитів у рамках Програм та Проектів).

Зобов'язання, пов'язані з отриманим кредитуванням.

Обліковуються зобов'язання, пов'язані з отриманим Фондом кредитуванням - затверджена, але не отримана (не вибрана) Фондом сума кредиту в рамках Проекту «Рефінансування енергоефективних інвестицій малих та середніх підприємств України через фінансовий сектор (Проект III/IV).

Станом на 31 грудня 2022 року сума затвердженої, але не отриманої Фондом кредиту становить 3,0 млн. євро (248 928 тис. грн.) (2021 рік - 0,00 євро).

Зобов'язання, пов'язані з наданням фінансової підтримки за Програмою «FinancEast».

У Фонду виникають зобов'язання, пов'язані з наданням фінансової підтримки за Програмою «FinancEast», перед Установами-партнерами після укладання з ними відповідних договорів. Не буде запроваджено жодного обмеження щодо розміру грошової допомоги Установам-партнерам, але у випадку виділення більш ніж 5 млн євро одній установі, Фонд повинен буде отримати від KfW погодження, перш ніж додатково збільшити розмір грошової допомоги.

Станом на 31 грудня 2022 року Фонд має зобов'язання на суму максимальної фінансової підтримки, яка надаватиметься на користь ММСП в розмірі 273 674 тис. грн. (2021 рік - 218 731 тис. грн.).

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

29. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання, пов'язані з наданням гарантії за Програмою «Доступні кредити 5-7-9%».

У Фонду виникають зобов'язання пов'язані із сплатою максимальної суми сплати за наданими Фондом гарантіями уповноваженим банкам за кредитами наданими суб'єктам ММП.

Станом на 31 грудня 2022 року Фонд має зобов'язання на суму максимальної сплати за гарантією, яка надаватиметься на користь ММСП в розмірі 245 774 тис. грн. (2021 рік - 421 376 тис. грн.).

Активи, передані в заставу.

Станом на 31 грудня 2022 року майнові права за кредитами банкам у сумі 1,0 млн. євро (38,9 млн. гривень) були передані Фондом у заставу Міністерству фінансів України в рамках Проекту I (у 2021 році - 1,0 млн. євро (30,9 млн. гривень));

Станом на 31 грудня 2022 року майнові права за кредитами банкам у сумі 350,0 млн. гривень були передані Фондом у заставу Міністерству фінансів України в рамках Проекту II (у 2021 році - 290,0 гривень).

Станом на 31 грудня 2022 року майнові права за кредитами банкам у сумі 261,8 млн. гривень були передані Фондом у заставу Міністерству фінансів України в рамках Проекту III, IV (у 2021 році - 0,00 гривень).

30. Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість - це сума коштів, на яку фінансовий інструмент можуть обміняти сторони, що добровільно здійснюють таку операцію, крім випадків вимушеної продажу або ліквідації. Справедлива вартість найкраще підтверджується існуючими ринковими цінами.

Нижче наведено порівняння балансової та справедливої вартості усіх фінансових інструментів Фонду, які відображені у Звіті про фінансовий стан:

	Справедлива вартість		Балансова вартість	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 061 329	1 950 512	1 061 329	1 950 512
Кредити банкам	1 452 000	1 193 350	1 452 000	1 193 350
Проценти від банків	11 624	8 450	11 624	8 450
Комісія за зобов'язання з надання кредитів до отримання	-	12	-	12
Комісія за надання гарантій	616	1 101	616	1 101
Похідний фінансовий інструмент	149 582	73 789	149 582	73 789
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	5 830	43 307	5 830	43 307
Фінансові зобов'язання				
Кредити отримані	760 245	486 907	760 245	486 907
Комісії до сплати	109	-	109	-
Проценти до сплати	130	-	130	-
Плата за надання кредиту до сплати	16	-	16	-
Зобов'язання з оренди	1 787	2 249	1 787	2 249
Резерв за наданими гарантіями	25 196	23 624	25 196	23 624

32. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Ієрархії джерел справедливої вартості

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується за ієрархією джерел справедливої вартості, що наведена нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані за винятком котирувань віднесених до рівня 1, які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано;
- Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та відсутні у відкритому доступі.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року наведена в таблицях нижче:

31.12.2022	Справедлива вартість			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю				
Похідний фінансовий інструмент	149 582			149 582
Фінансові активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 061 329			1 061 329
Кредити банкам	1 452 000			1 452 000
Проценти від банків	11 624			11 624
Комісія за надання гарантій	616			616
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	5 830			5 830
Фінансові зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кредити отримані		760 245	760 245	
Комісії до сплати		109	109	
Проценти до сплати		130	130	
Плата за надання кредиту до сплати		16	16	
Зобов'язання з оренди		1 787	1 787	
Резерв за наданими гарантіями		25 196	25 196	

31.12.2021	Справедлива вартість			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю				
Похідний фінансовий інструмент	73 789			73 789
Фінансові активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 950 512			1 950 512

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
 (якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

Кредити банкам	-	1 193 350	-	1 193 350
Проценти від банків	-	8 450	-	8 450
Комісія за зобов'язання з надання кредитів до отримання	-	12	-	12
Комісія за надання гарантій	-	1 101	-	1 101
Сума відшкодування збитків від курсової різниці за наданими банкам кредитами	-	43 307	-	43 307
Фінансові зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кредити отримані	-	-	486 907	486 907
Зобов'язання з оренди	-	-	2 249	2 249
Резерв за наданими гарантіями	-	-	23 624	23 624

Методики оцінки та дані використані для визначення справедливої вартості

Оціночна справедлива вартість фінансових інструментів визначалася Фондом з використанням наявної ринкової інформації, якщо така існує, або відповідних методик оцінки. Однак для інтерпретації ринкової інформації з метою визначення оціночної справедливої вартості необхідні суб'єктивні судження. Ринкові ціни можуть бути застарілими або відображати вартість продажу за низькими цінами, тому вони можуть не відображати справедливу вартість фінансових інструментів. Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів управлінський персонал застосовує всю наявну ринкову інформацію або застосовує відповідні моделі оцінки.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти зазначені за номінальною вартістю.

Кредити та дебіторська заборгованість, що відображені за амортизованою вартістю. Справедлива вартість інструментів, які мають плаваочу процентну ставку, приблизно дорівнює їхній балансовій вартості. Справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою була визначена на основі очікуваних грошових потоків, дисконтованих з використанням поточних ринкових ставок для нових інструментів з подібним кредитним ризиком та строком погашення.

Зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю. Справедлива вартість зобов'язань, що погашаються за вимогою або після завчасного повідомлення («зобов'язання, що погашаються за вимогою»), розраховуються як сума до погашення за вимогою, дисконтована з першої дати можливого подання вимоги про погашення зобов'язання. Розрахункова справедлива вартість кредитів, отриманих в рамках фінансування Проекту I, Проекту II та Проекту III, IV, дорівнює їх балансовій вартості.

Похідний фінансовий інструмент. Справедлива вартість похідного фінансового інструменту визначається відповідно до вимог МСФЗ 13 з використанням доходного підходу (модель опціонного ціноутворення, Формула Блека-Шоулза).

31. Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна з них має можливість контролювати іншу або може чинити суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі. Всі операції з кредитування є звичайними (на загальних підставах) і розкриті в загальних розділах.

Пов'язаними сторонами для Фонду є Міністерство фінансів України, управлінський персонал (дві особи) та до 01 липня 2021 року ДУ «ОФІС АПМФС».

Нижче наводяться залишки на кінець 31.12.2022 року та доходи і витрати за операціями з пов'язаними сторонами протягом року:

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

31. Операції з пов'язаними сторонами

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	Засновники	Засновники
Активи		
Зобов'язання		
Кредити отримані	760 245	486 907
Комісії до сплати	109	-
Проценти до сплати	130	-
Плата за надання кредиту до сплати	16	-
Витрати за	2022 рік	2021 рік
Комісійні витрати	(107)	-
Процентні витрати	(5 546)	(5 135)
Витрати на утримання управлінського персоналу	(3 945)	(2 041)
Операційні витрати	-	-
	(9 766)	-

32. Припущення про безперервність діяльності

Цю фінансову звітність підготовлено на основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі, що передбачає реалізацію активів і погашення зобов'язань під час звичайної господарської діяльності. Управлінський персонал Фонду не має намірів або потреби ліквідовуватися, чи суттєво звужувати масштаби діяльності.

Війна в Україні, ймовірно, матиме значні наслідки для глобальної економіки та ринків для всіх галузей економіки. Фондом було визначено події або умови, які можуть виникнути внаслідок військової агресії, що включають:

Подія чи умова	Потенційний вплив на оцінку управлінським персоналом безперервності діяльності
Вплив на персонал компанії та витрати, пов'язані з виплатами персоналу	Не суттєвий
Призупинення чи перерви в діяльності через порушення ланцюга поставок, припинення операцій, втрату виробничих потужностей чи комерційних об'єктів, обмеження пересування та порушення логістики	Не суттєвий
Пошкодження або знищення майна	Немає
Арешт чи експропріація активів на потреби держави після 31 грудня 2022 року	Немає
Обмеження доступу до грошових коштів та еквівалентів або обмеження грошових операцій	Немає

Фонд розвитку підприємництва

**Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)**

Подія чи умова	Потенційний вплив на оцінку управлінським персоналом безперервності діяльності
Знецінення фінансових чи нефінансових активів (з урахуванням подій та інформації після дати звітності)	Середній
Невиконання умов договорів через форс-мажорні обставини, несприятливі зміни умов договорів, порушення умов кредитних договорів, неможливість своєчасно погашати дебіторську заборгованість та затримки погашення дебіторської заборгованості)	Суттєвий
Значне зменшення обсягів продажів, прибутків, грошових потоків від операційної діяльності	Суттєвий
Нестабільність та значні зміни цін на інструменти капіталу, боргові цінні папери, цін на сировину, обмінних курсів іноземної валюти та/або процентних ставок після 31 грудня 2022 року, що суттєво вплине на оцінку активів та зобов'язань, доходів та витрат протягом наступних 12 місяців	Середній
Оголошення про плани припинення діяльності або викупу основних активів	Немає
Значне зменшення вартості активів, що використовуються для генерування грошових потоків	Оцінка активів, враховуючи поточну невизначеність як на місцевих, так і на світових ринках, ймовірно, буде більш складною. Оцінки, засновані, зокрема, на справедливій вартості, можуть бути складнішими, оскільки величини коливаються частіше і сильніше. Оцінки, що базуються на прогнозованих майбутніх грошових потоках, також можуть бути значно складнішими, оскільки розробка надійних моделей грошових потоків на майбутнє може бути складнішою, враховуючи поточну нестабільність та невизначеність.
Значне погіршення -вартості оборотних активів - запаси	Не суттєвий
Коливання обмінних курсів іноземної валюти	Не суттєвий
Оцінки, на які впливає підвищена невизначеність	Не суттєвий
Кредитний ризик контрагента	Середній
Платоспроможність клієнта	Низький
Платоспроможність Фонду	Середній
Інші обставини, що суттєво впливають на діяльність Фонду	Не визначено

Таким чином, управлінським персоналом Фонду було розглянуто вплив війни та ідентифіковано суттєві невизначеності, які могли б поставити під значний сумнів здатність Фонду безперервно продовжувати діяльність та реалізовані відповідні заходи.

32. Припущення про безперервність діяльності (продовження)

Таким чином, управлінський персонал оцінив свої плани протистояння подіям або умовам, які можуть поставити під значний сумнів здатність компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Зокрема, управлінським персоналом було здійснено переоцінку наявності фінансування. Фондом було оцінено та визначено, що плани є досяжними та реалістичними.

На момент випуску даної фінансової звітності ситуація все ще знаходиться у невизначеному стані і Фонд дотримується принципу безперервності, представляється, що негативний вплив на світову економіку і невизначеність щодо подальшого економічного зростання можуть в майбутньому негативно позначитися на фінансовому становищі і фінансових результатах Фонду. Керівництво Фонду уважно стежить за ситуацією і реалізує заходи щодо зниження негативного впливу зазначених подій на Фонд.

Вплив війни та подій, які тривають в Україні, а також їхнє остаточне врегулювання неможливо передбачити з достатньою вірогідністю і вони можуть негативно вплинути на економіку України та операційну діяльність Фонду. Проте, управлінським персоналом, вплив війни на діяльність Фонду регулярно переглядається, та повністю Фонд дотримується застосовних стандартів бухгалтерського обліку стосовно розгляду подій після звітного періоду та оцінки безперервності діяльності.

Таким чином, фінансова звітність не містить будь-яких коригувань відображені сум активів, які були б необхідні, якби Фонд було неспроможне продовжувати свою діяльність в майбутньому.

33. Події після звітної дати

Наразі триває воєнний стан в Україні, спричинений військовим вторгненням росії.

Згідно із Положенням про порядок формування Фондом розвитку підприємництва під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами (далі - Положення про формування резервів) Фонду, економічна криза – тривала та суттєве погіршення макроекономічного стану країни, що проявляється у спаді виробництва, хвилі банкрутств підприємств, зростанні безробіття, обвалу ключових ринків.

Критеріями для визнання фази кризи приймаються один з наступних: (1) зниження обсягу валового внутрішнього продукту в річному вимірі два квартали поспіль більше ніж на 5%; (2) зниження кредитного портфеля банків протягом останніх 6 місяців поспіль більше ніж на 10%; (3) девальвація національної валюти більше ніж на 30% за останні 12 місяців.

Однак, наразі не можливо достовірно оцінити жодний з цих критеріїв, оскільки з 24.02.2022 росія розпочала повномасштабний напад на цілісність території України.

Оскільки, Положення про резерви не передбачає варіативності підходів Фонду під час здійснення воєнних дій на території України, наявні аналітичні дані минулих періодів не відображають поточного стану економіки України та не можуть ефективно спрогнозувати вплив поточних подій, а статистичні дані мають відкладений ефект на показники Фонду з метою запровадження заходів раннього реагування до управління коштами розробив процедури дій Фонду в умовах макроекономічної нестабільності та форс-мажорних обставин, якими, зокрема, передбачено:

- регулювання доступу уповноважених учасників до коштів держбюджету в умовах макроекономічного спаду та фінансової невизначеності в Україні;
- збільшення частоти аналізу фінансово-економічних показників партнерів Фонду;
- уніфікація періодичності аналізу фінансово-економічних показників та авансування коштів на ескроу рахунки Уповноважених учасників.

У разі виникнення проблемної заборгованості банків-партнерів за Проектами, передбачено реалізацію застави або покриття власним капіталом Фонду. При цьому, гарантом виконання зобов'язань за Проектами перед KfW є Міністерство фінансів України.

Фонд активно співпрацює з 7 банками – партнерами (надані кредити банкам), кожному з яких щоквартально розраховується клас ризику за внутрішнім рейтингом.

Клас ризику банків – партнерів за внутрішнім рейтингом є інтегральним показником, що є результатом всебічної оцінки діяльності банку (по аналогії з системою CAMELСO).

33. Події після звітної дати (продовження)

Крім розрахунку класу ризику банків – партнерів, щомісячно здійснюються такі заходи:

- контроль дотримання пруденційних нормативів, встановлених Національним банком;
- контроль рівня покриття кредитної заборгованості заставою (більше 100%);
- аналіз дотримання ковенантів, встановлених договорами про співробітництво з Фондом;
- контроль наявності податкового боргу.

Також Фонд співпрацює з більш ніж 40 уповноваженими банками та трьома лізинговими компаніями (далі – уповноважені партнери) для реалізації державних програм, функції адміністратора яких покладено на Фонд (використовується схема попереднього авансування ескроу рахунків).

Фонд щомісячно аналізує діяльність таких уповноважених партнерів за такими аспектами:

- контроль дотримання пруденційних нормативів, встановлених Національним банком;
- контроль наявності податкового боргу;
- контроль рівня використання перерахованих коштів з Ескроу рахунку;
- контроль рівня трансформації коштів ФРП.

В сьогоднішніх умовах Фонд розробив та реалізовує додаткові заходи контролю основних категорій ризиків діяльності Фонду.

Категорія ризику	Додаткові заходи контролю
Кредитний	Запровадження моніторингу руху залишків за рахунками Фонду в уповноважених партнерів. Запровадження практики авансування уповноважених партнерів на короткостроковий горизонт (квартал).
Порушення ковенантів	Запровадження ризик орієнтованого підходу до контролю ковенантів у поєднанні з аналізом фінансового стану банка-партнера Фонду (зокрема, враховуючи: (1) серйозність відхилення; (2) причини, що привели до порушення; (3) стійкість та репутацію банка-партнера Фонду).
Операційний	Реалізували можливість дистанційного, безперервного забезпечення операційних процесів Фонду на всіх рівнях. Посилили захист внутрішньої інформації (шляхом створення резервних копій на альтернативному сховищі).

На період дії антикризових заходів Фонду та з урахуванням вищеперерахованих ризикових аспектів, запроваджена щомісячна основа:

- для розрахунку класу ризиків – для банків-партнерів;
- для аналізу руху коштів за рахунками Фонду в уповноважених банках та рівня використання перерахованих коштів з Ескроу рахунку – для уповноважених банків.

Щодо валютного ризику: Для управління валютним ризиком Фонду, KfW була досягнута згода з Європейським Союзом у рамках програми Neighborhood Investment Facility щодо використання коштів для компенсації збитків, отриманих внаслідок зниження курсу гривні до євро в рамках Проекту II. У зв'язку з цим, був підписаний Договір «Про відшкодування збитків від курсової різниці» (далі – Договір про компенсацію) між Фондом та KfW від 06.04.2017, відповідно до якого Європейський Союз через KfW надає Фонду фінансову компенсацію збитків від зниження курсу гривні у розмірі, що не перевищує 5 млн. євро (з них 100 тис. євро для фінансування заходів з висвітлення діяльності Фонду), період впровадження договору 160 місяців з дати підписання. Разом з цим, на період воєнного стану Национальний банк України закріпив офіційний курс валют до гривні, що також дасть можливість знизити валютний ризик за кредитами отриманими Фондом в іноземній валюти.

Щодо ризику втрати грошових коштів Фонду, розміщених на рахунках в банках: станом на 31.12.2022 рахунки Фонду відкриті у Національному банку України, Державній казначейській службі України у м. Києві та в уповноважених банках (в рамках Програми «Доступні кредити 5-7-9%», Програми «Доступна

Фонд розвитку підприємництва
Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року
(якщо не зазначене інше, всі суми наведені у тисячах гривень)

33. Події після звітної дати (продовження)

іпотека 7%», «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%», Регіональної програми з ЛОДА в рамках Програми "Доступні кредити 5-7-9%"). Усі зазначені вище рахунки не є ні просроченими ні знеціненими, крім рахунків в банку ПАТ «Мегабанк», який визнаний Національним банком України неплатоспроможним, наразі Фондом ведеться робота щодо повернення коштів.

Щодо ризику втрати інших активів Фонду: наразі у Фонду немає нерухомого майна, офісне приміщення орендується, знаходиться у м. Києві; необоротні активи (офісне обладнання, меблі, офісна та комп'ютерна техніка, меблі, тощо) їх вартість є несуттєвою.

Міністерство фінансів України разом із Фондом актуалізували плани подальшого розвитку державних програм сприяння кредитуванню з метою підтримки українського бізнесу та належного виконання зобов'язань перед банками з компенсації процентної ставки.

Отже, Фонд успішно продовжує і надалі роботу в якості агенту Уряду України з підтримки фінансування суб'єктів господарювання, а також готовиться до впровадження нових міжнародних проектів, забезпечуючи при цьому достатній рівень дохідності своєї діяльності для покриття всіх своїх операційних витрат, в першу чергу, витрат на утримання персоналу, протягом періоду воєнного стану.

Виконавчий директор Фонду

Андрій Гапон

Головний бухгалтер Фонду

Тетяна Чепцова